

Pokojné Vianoce a úspešný nový rok 2023 všetkým!

Máme pred sebou 365 dní nového roka. Ako ich využijeme, záleží na každom z nás.

Chcete vedieť viac o zmenách v daniach a poplatkoch od nového roka 2023?
(str. 4)

Filip Rázga sa venuje liečivám, ktoré fungujú na princípe lásky. Viete, čo to je?
(str. 14-15)

Pri výmene primátorov sme mali kedysi v Senci zaujímavú tradíciu.
(str. 17)

Veselé Vianoce a šťastný nový rok 2023, lásku, radosť a pokoj v rodinách, úspech a spokojnosť v práci a pevné zdravie Vám a Vaším blízkym v mene poslancov mestského zastupiteľstva a zamestnancov mesta praje

Ing. Pavol Kvál, primátor mesta Senec

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet 2023-ban, szeretetet, örömet és békességet a családokban, sikereket és megelégedést a munkában, valamint jó egészséget kíván Önöknek és szeretteiknek a városi képviselő-testület tagjai és a város dolgozói nevében

Ing. Pavol Kvál, Szenc polgármestere

Príhovor primátora mesta Senec Ing. Pavla Kvála na začiatku volebného obdobia

Milé Senčanky, vážení Senčania, na úvod by som rád poďakoval predošlému vedeniu za prácu, ktorú odvedli, ďakujem poslancom uplynulého volebného obdobia za spoluprácu, ďakujem zamestnancom MsÚ a členom volebných komisií, ktorí sa podieľali na príprave a bezproblémovom priebehu volieb. V neposlednom rade ďakujem môjmu volebnému tímu a rodine za obrovskú podporu. Ďakujem

aj kandidátom vo voľbách za slušnú a férovú kampaň, čo nebolo v minulosti zvykom a čo vnímam ako prvý signál k slušnej komunikácii medzi poslancami a vedením, pričom len takto dosiahneme u Vás občanov dôveru a rešpekt voči nám. Mám totiž pocit, že v dnešnej dobe je politik pre ľudí často len terčom a nie partnerom.

Novozvoleným poslancom pripomínam, aby si uchovali ustanovujúce zastupiteľstvo v pamäti ako slávnostný, výnimočný moment a nezabudli na sľub, ktorý sme všetci dali, že svoj mandát budeme vykonávať v záujme Senčanov, zodpovedne, so všetkým čo k mandátu prislúcha. Ďalšie naše zasadnutia už budú pracovné a rozhodnutia často náročné.

Čaká nás ťažké obdobie, ktoré pravdepodobne ovplyvní naše vízie a ciele, hlavne kvôli energetickej kríze a s tým spojenými dôsledkami. Máme však plán a riešenia a som presvedčený, že v tomto zložení to zvládneme a pomôžu mi. Pri tom všetkom však nesmieme zabudnúť na tie

nevyhnutné ciele a priority, ako je napríklad nová škola či poliklinika, ktorú sme sľúbili, pretože práve tá bude slúžiť úplne všetkým obyvateľom, bez ohľadu na politický názor či vek. Len spoločne, dialógom a kompromismi, však vieme naplňať aj iné ciele, ktoré sme si dali a ktoré sme Vám Senčanom sľúbili v našich volebných programoch.

Želám si preto, aby naše rozhodnutia neovplyvňovali klubové tričky, ale aby sme všetci nosili Senecký dres.

Vykonávať funkciu primátora mesta je pre mňa veľká česť, zároveň záväzok a preto mi dovoľte, aby som deklaroval, že sa budem riadiť a radiť s odborníkmi, budem rešpektovať potreby seniorov a zároveň myslieť na mladú generáciu. Vopred ďakujem našim partnerom z BSK, štátnych inštitúcií, miestnych organizácií, športových klubov a podobne, že nám vďaka vecnej diskusii a konštruktívnej spolupráci umožnia viesť mesto zodpovedne, v prospech všetkých Senčanov. Tak ako, ja hrdý Senčan a lokálpatriot, si vážim, čo tu predošlé generácie pre nás vybudovali a zanechali nám, je čas, aby sme teraz my konali tak, aby boli na nás hrdé naše deti!

Uznesenia zo zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Senci zo dňa 13.12.2022

Uznesenie č.14/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** návrh Štatútu Mesta Senec, ktorý tvorí neoddeliteľnú prílohu tohto návrhu.

Uznesenie č.15/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** Rokovací poriadok Mestského zastupiteľstva Mesta Senec, ktorý tvorí neoddeliteľnú prílohu tohto návrhu s pripomienkami.

Uznesenie č.16/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** Rokovací poriadok komisií MsZ s pripomienkami.

Uznesenie č.17/2022

MsZ prerokovalo návrh na zriadenie komisií a **zriadilo** podľa § 15 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení tieto stále komisie: finančná komisia, komisia životného prostredia a verejného poriadku, komisia zdravotná a sociálna, komisia školstva a kultúry, komisia športu, komisia cestovného ruchu, dopravy a parkovania, komisia výstavby a územného plánovania.

Uznesenie č.18/2022

MsZ prerokovalo návrh do finančnej komisie a **zvolilo** za predsedu poslankyňu

Mgr. Kristínu Harvanovú Černayovú. Členovia sú: Ing. Veronika Pribylková, Ing. Mariana Ballesteros, Jasim Bosnič, MUDr. Miklós Mészáros, M.B.A., Ing. Janka Zácisková, Ing. Anna Vargová, Andrea Šlosárová, Ing. Róbert Szabo.

Uznesenie č.19/2022

MsZ prerokovalo návrh do komisie výstavby a územného plánovania a **zvolilo** za predsedu Ing. arch. Richarda Pauera. Členovia sú: Mgr. Gejza Varga, Ing. Peter Šimonič, Ing. Jozef Koiš, Ing. Martin Gabriel, Ing. Vladimír Varga, Ing. arch. Marcel Mikulec, Ing. arch. Peter Sedala, Ing. Oľga Ďuranová

Uznesenie č.20/2022

MsZ prerokovalo návrh do komisie životného prostredia a verejného poriadku a **zvolilo** za predsedu Ing. Davida Tengeriho. Členovia sú: Ing. Tibor Németh, Pavol Hrnčiar, Eduard Kubala, Luboš Váradý, Samuel Rybár, Ing. Jana Némethová, Ing. Ján Maglocký, Dušan Kozic.

Uznesenie č.21/2022

MsZ prerokovalo návrh do komisie školstva a kultúry a **zvolilo** za predsedu Mgr.

Rudolfa Galambosa. Členovia sú: Katarína Németh Kováčová, Mgr. Lukáš Matlák, PaedDr. Monika Snohová, Emanuel Debnár, Mgr. Iveta Barková, Ing. Martina Bollová, Ing. Karmen Baričáková, Mgr. František Podolský.

Uznesenie č.22/2022

MsZ prerokovalo návrh do komisie zdravotnej a sociálnej a **zvolilo** za predsedu Janku Turanskú. Členovia sú: Mgr. Pavol Tóth, Mgr. Kristína Klenovics Czére, PhDr. Zuzana Gabrišová Košecová, PharmDr. Magdaléna Pribělská, PhDr. Mgr. Gabriela Németh, Mgr. Katarína Gerbranda Vydrová, Anna Mokrášová, MUDr. Emese Dobošová.

Uznesenie č.23/2022

MsZ prerokovalo návrh do komisie športu a **zvolilo** za predsedu PhDr. Mgr. Tomáša Mókoša. Členovia sú: Ing. Jaroslav Homola, Mgr. Juraj Chribík, Gabriel Csémy, Mgr. Gabriela Szabová, Bc. Martina Petrušková, Ivana Hofericová, Tomáš Medveď, Ludovít Szabo.

Uznesenie č.24/2022

MsZ prerokovalo návrh do komisie

cestovného ruchu, dopravy a parkovania a **zvolilo** za predsedu Petra Kmeťa. Členovia sú: Mgr. Michal Krajčovič, Ing. Róbert Podolský, Alexandra Marčeková Ferančíková, Ing. Marián Ištvánfi, Bc. Marek Šranko, Peter Árva, Ing. Mária Hudáková, Ing. Vladimír Lysičan.

Uznesenie č.25/2022

MsZ prerokovalo návrh do redakčnej rady Mestských novín Senčan a **zvolilo** za predsedu Moniku Macháčkovú. Členovia sú: Jaroslav Skácel, Ing. Noemi Lubellan, Mária Rovenská, PhDr. Mgr. Gabriela Németh, Mgr. Ing. Rastislav Kysel, Ing. Lucia Krutá, Mgr. Ján Rohár, Helena Nemcová.

Uznesenie č.26/2022

MsZ **zriadilo** Komisiu Mestského zastupiteľstva v Senci na vybavovanie sťažností a určilo jej náplň práce a zvolilo členov: predseda: Mgr. Gyula Bárdos, členovia: Mgr. Kristína Harvanová Černayová, Janka Turanská. Náhradníci: Ing. Ján Pullman, Monika Macháčková.

Uznesenie č.27/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** odvolanie Ing. Dušana Badinského z funkcie člena predstavenstva spoločnosti Veolia Energia Senec, a.s.

Uznesenie č.28/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** menovanie Ing. Pavla Kvála do funkcie člena predstavenstva spoločnosti Veolia Energia Senec, a.s.

Uznesenie č.29/2022

MsZ prerokovalo a **vzalo na vedomie** informatívnu správu hlavného kontrolóra z výsledkov vykonaných kontrol za obdobie október/november 2022.

Uznesenie č.30/2022

Mestské zastupiteľstvo prerokovalo a **schválilo** plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra na I. polrok 2023.

Uznesenie č.31/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** návrh

na odpis pohľadávok v celkovej výške 21.065,65 €.

Uznesenie č.32/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** odpis pohľadávky ZŠ s VJM A.M. Szencziho vo výške 240 €.

Uznesenie č.33/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** zmenu rozpočtu Mesta Senec na rok 2022.

Uznesenie č.34/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** 3. zmenu rozpočtu MsKS Senec na rok 2022.

Uznesenie č.35/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** 1. zmenu rozpočtu Školskej jedálne Kysucká 14 Senec na rok 2022.

Uznesenie č.36/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** návrh Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Senec o dodržiavaní verejného poriadku a čistoty na území mesta Senec.

Uznesenie č.37/2022

MsZ prerokovalo a **vzalo na vedomie** Správu o odpadovom hospodárstve mesta Senec.

Uznesenie č.38/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** návrh Všeobecne záväzného nariadenia mesta Senec o nakladaní s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Senec.

Uznesenie č.39/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Senec, ktorým sa dopĺňa Všeobecne záväzného nariadenie Mesta Senec č. 8/2019 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení všeobecne záväzného nariadenia č. 6/2020 a Všeobecne záväzného nariadenia č. 6/2021 s účinnosťou od 1.1.2023.

Uznesenie č.40/2022

Mestské zastupiteľstvo prerokovalo a **vzalo na vedomie** Stanovisko hlavného kontrolóra Mesta Senec k návrhu

rozpočtu na rok 2023 a k návrhu viacročného rozpočtu na roky 2024 - 2025.

Uznesenie č.41/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** rozpočet Mesta Senec na rok 2023 vrátane programovej štruktúry.

Uznesenie č.42/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** Obchodno-finančný plán Správy cestovného ruchu Senec s. r. o. na rok 2023.

Uznesenie č.43/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** rozpočet MsKS Senec na rok 2023 a vzalo na vedomie rozpočet na roky 2024 a 2025.

Uznesenie č.44/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** rozpočet Školskej jedálne Kysucká 14 Senec na rok 2023 a vzalo na vedomie rozpočet na roky 2024 a 2025.

Uznesenie č.45/2022

MsZ prerokovalo a **odsúhlasilo** zaradenie Súkromnej výdajne školskej jedálne, Trnavská 11, Senec, ako súčasť Súkromnej materskej školy, Trnavská 11, Senec.

Uznesenie č.46/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** návrh na uzatvorenie Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve (Západoslovenská distribučná, a.s.).

Uznesenie č.47/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** návrh na zriadenie vecných bremien Zmluvou o budúcej zmluve o zriadení vecných bremien (Západoslovenská distribučná, a.s.).

Uznesenie č.48/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** harmonogram zasadnutí MsR a MsZ na rok 2023.

Uznesenie č.49/2022

MsZ prerokovalo a **schválilo** návrh na udelenie odmeny hlavnému kontrolórovi za rok 2022.

Rôzne

Všetky informácie nájdete v zápisnici na www.senec.sk a videozáznam na www.zastupitelstvo.sk.

Aké sú zmeny v poplatkoch od nového roka?

Mestské zastupiteľstvo schválilo všeobecne záväzné nariadenie (VZN) o nakladaní s komunálnymi odpadmi a VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady odráža ekonomickú situáciu v národnom hospodárstve vrátane prognózy a vplyvu na rozpočtový rok verejnej správy. Mesto to muselo vziať na vedomie aj preto, lebo rozpočet mesta je zo zákona povinnosť predkladať ako vyrovnaný, zabezpečiť plnenie základných funkcií samosprávy a nezapríčiť úplnú stagnáciu rozvoja mesta.

Od 1.1.2023 dochádza k navýšeniu niektorých sadzieb od 14 do 30%. Niektoré sadzby sa však nezvyšovali viac ako 10 rokov.

Ako to vyzerá na príkladoch?

Za byt veľkosti 60 metrov štvorcových bola daň z nehnuteľností vo výške:

- v roku 2022 – 18 € (0,30 €/m²)
- v roku 2023 bude – 24 € (0,40 €/m²)
zvýšenie o 6 €, t.j. 0,016 € denne.

Za rodinný dom s rozlohou 100 metrov štvorcových:

- v roku 2022 – 30 € (0,30 €/m²)
- v roku 2023 bude – 40 € (0,40 €/m²)
zvýšenie o 10 € t.j. 0,027 € denne.
- Za podnikateľský objekt s rozlohou 20 metrov štvorcových napr. kaviareň:
- v roku 2022 – 63 € (3,15 €/m²)
- v roku 2023 bude – 72 € (3,60 €/m²)
zvýšenie o 9 €, t.j. 0,025 € denne.

Za podnikateľský objekt s rozlohou 1000 metrov štvorcových napr. hala logistiky:

- v roku 2022 – 3 150 € (3,15 €/m²)
- v roku 2023 bude – 3 600 € (3,60 €/m²)
zvýšenie o 450 €, t.j. 1,23 € denne.

Sadzby v porovnaní s inými mestami:

	Dane z nehnuteľnosti / sadzby za m ²			
	Senec	Malacky	Pezinok	Trnava
STAVBY podľa kategórií				
a) rodinné domy	0,40 €	0,53 €	0,30 €	1,00 €
b) stavby na pôdohosp. produkciu	0,45 €	0,53 €	0,50 €	0,50 €
c) chaty	1,70 €	2,50 €	1,30 €	0,80 €
d) garáže	1,00 €	1,30 €	1,00 €	1,30 €
e) priemyselné stavby	3,60 €	5,30 €	3,00 €	5,00 €
f) podnikateľské stavby	3,60 €	5,30 €	3,00 €	5,00 €
g) ostatné stavby	2,20 €	5,30 €	1,50 €	5,00 €
BYTY				
a) byt	0,40 €	0,53 €	0,25 €	1,00 €
b) nebyt.priestor - garáž	1,00 €	1,30 €	1,00 €	1,00 €
c) nebyt.priestor - podnikanie	3,60 €	5,30 €	3,00 €	5,00 €

POPLATOK 2023 - NEVÁŽENÝ MNOŽSTVOVÝ SYSTÉM ZBERU					
objem zbernej nádoby	cena za liter	Ročná cena za výsyp zbernej nádoby			
	€/l	raz za dva mesiace	raz mesačne	raz za dva týždne	týždenne
		6	12	26	52
110	0,040 €	26,400 €	52,800 €	114,400 €	228,800 €
120	0,041 €	29,520 €	59,040 €	127,920 €	255,840 €
140	0,042 €	x	70,560 €	152,880 €	305,760 €
240	0,043 €	x	123,840 €	268,320 €	536,640 €
1100	0,036 €	x	475,200 €	1 029,600 €	2 059,200 €
vreca	0,041 €	4,92 € / ks			

Mesto môže stanovovať sadzbu poplatku za komunálne odpady v nadväznosti na objem a interval vývozu nádoby. Čierna nádoba na zmesový komunálny odpad pri množstvovom systéme zberu je použitá ako „prepočtový koeficient“, lebo ju musia mať všetci pôvodcovia.

Do poplatku za čiernu nádobu sa preto zarátavajú následne náklady spojené s odvozom čiernych a hnedých nádob, nádob na kuchynský odpad, náklady zberných dvorov, jarné a jesenné upratovanie, náklady na nebezpečné odpady, dočisťovanie stojísk, atď.

Stretávame sa s úvahou, že čím viac domácnosť triedi, tým by mala mať nižší poplatok. To však nie je bohužiaľ pravda, lebo len náklady na triedený zber obalov a neobalov z plastov, tetrapakov, kovov, skla a papiera od fyzických osôb znáša organizácia zodpovednosti výrobcov. Ostatné zhodnocované zložky sú momentálne, pre nedostatok koncových zariadení, nákladovou položkou. Týka sa to hlavne

odpadu z hnedých zberných nádob a tak tiež odpadu z kuchyne. Biologicky rozložiteľné zložky je zakázané ukladať na skládkach odpadov a mesto má zákonnú povinnosť zabezpečiť ich zber a zhodnotenie a nie každá domácnosť vie a má možnosť kompostovať svoje biologicky rozložiteľné odpady.

Od roku 2018 sa zvýšili náklady mesta na odpadové hospodárstvo z cca 650.000 € na cca 1.600.000 € v roku 2023. Mesto sa snaží optimalizovať systémy zberov tak, aby sa poplatky čo najmenej zvyšovali.

Pre porovnanie vývoja poplatkov uvažujeme príklad 4-člennej rodiny v rodinnom dome:

V roku 2017 zaplatila takáto domácnosť paušálny poplatok nezávisle od toho, koľko tvorila odpadu, vo výške 91,98 € (22,99 €/rok/osoba). V roku 2022 zaplatila rovnaká domácnosť poplatok vo výške 87,36 € (21,84 €/osoba/rok) a v roku 2023 to bude 127,92 € (31,98 €/osoba/rok). Pri viacčlenných rodinách bude poplatok na osobu ešte nižší. Rodinné domy majú v tomto poplatku nastavený komfortný odvoz všetkých druhov odpadov, mimo skla, priamo pred domu, možnosti využitia služieb zberných dvorov šesť dní v týždni, možnosti odovzdania odpadu priamo pred domácnosťou počas jarného a jesenného upratovania a celoročné odovzdanie nebezpečných odpadov na zbernom dvore.

V bytových domoch je paušálny systém zberu. V roku 2022 bola cena za odobu 29,20 € a v roku 2023 to bude 29,93 €. Pri bytových domoch platí, že dôchodcovia nad 62 rokov nemusia žiadať o úľavu, ktorá im prislúcha zo zákona.

Tento článok vznikol v spolupráci redakcie s útvaram ekonomiky a referátom odpadového hospodárstva mesta Senec.

Šťastné a veselé Vianoce!

Vianočný stromček je zo Slnčných jazier

Každý rok vyberá mesto vianočný stromček spomedzi drevín určených na výrub. 13-metrový smrek obyčajný (picea abies), ktorý rástol na verejnom priestranstve pred bývalou chatou rozhlasu evidovalo mesto medzi požiadavkami na výrub už dlhšie. Šetrilo si ho do obdobia Vianoc, kedy z neho bude môcť urobiť mestský vianočný stromček. Bol vysoký, pekne stavaný a najmä prístupný pre mechanizmy, aby ho bolo možné bezpečne vyrúbať, naložiť, previezť a inštalovať. So všetkými týmito technickými prácami pomohol mestu Doprastav, a.s.

MO

Deti zo ZŠ Mlynská opäť zažiarili na námestí spevom

Po niekoľkoročnej pauze v čase vianoc aj tento rok opäť prišli podporiť a obohatiť kultúrno-spoločenský život mesta detičky zo Základnej školy Mlynská, ktoré si pripravili pekný program. Zapojili

sa pri príležitosti rozsvietenia Vianočného stromčeka a príchodu Mikuláša na námestí do programu pod vedením pani vychovávateľky Eriky Biharyovej. Vystúpenie spolu s deťmi si prišla užiť i pani učiteľka Renátka Vranská, ale i pani riaditeľka zo Základnej školy Mlynská Janka Tamašiová, ktorá mala veľkú radosť z vystúpenia svojich detí, ktorým poďakovala za reprezentáciu školy. Tento rok sa Základná škola na Mlynskej zapojila i do vianočných trhov mesta Senec, kde v stánku ponúkal žiacky parlament vianočné dekorácie a ozdoby, ktoré pedagógovia aj so svojimi žiakmi vyrobili. Deti boli šťastné, rozžiarené, plné radosti a tešili sa, že sa čaro Vianoc opäť vrátilo na námestie, ktoré bolo plné ľudí, všetko sa trblietalo, voňali dobroty a hrala vianočná hudba.

Na Mikuláša sa rozsvietil stromček a nové prvky

Aj na základe želaní Vás, obyvateľov mesta Senec, mesto zaobstaralo niekoľko nových vianočných prvkov. Je potrebné myslieť na ceny energií, preto sú všetky nové svetlá úsporné LED-ky. Rozsvietili sa na Mikuláša spolu s vianočným stromčekom a mnohí ste si pri nich spravili krásne fotky. Do ďalších rokov chcem mesto podobne skrásliť ulice ešte viac a zamerať sa nielen na centrum.

Potrebuje opatrovateľskú službu?

Najžiadanejšou sociálnou službou, ktorú mesto Senec poskytuje je opatrovateľská služba. Pre každého človeka, ktorý je odkázaný na pomoc, je najlepšie, ak môže zostať čo najdlhšie vo svojom domácom prostredí. Ak starostlivosť z rôznych dôvodov nevie zvládnuť rodina, môže človek s takýmto potrebami požiadať mesto o zabezpečenie opatrovateľskej služby.

Ako ju vyhaviť?

Je potrebné podať žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu, predložiť lekársku správu o zdravotnom stave žiadateľa a lekárske nálezy nie staršie ako 6 mesiacov. Mesto vykoná zdravotnú a sociálnu posudkovú činnosť, ktorej výsledkom je rozhodnutie o odkázanosti na opatrovateľskú službu. Vydané právoplatné rozhodnutie je prílohou k žiadosti o zabezpečenie sociálnej služby. K nej je potrebné doložiť rozhodnutie o aktuálnej výške dôchodkových dávok (u manželov obidvoch), vyhlásenie o majetku (podpis je potrebné úradne osvedčiť u notára, na matrike...) a občiansky preukaz žiadateľa o sociálnu službu (k nahliadnutiu pri odovzdaní žiadosti). Na základe žiadosti o zabezpečenie sociálnej služby Mesto Senec uzatvára so žiadateľom (prijímateľom sociálnej služby) tzv. Zmluvu o poskytovaní sociálnej služby. V zmluve sa stanovuje počet hodín a rozsah poskytovania sociálnej služby. Opatrovateľská služba sa poskytuje opatrovaným prostredníctvom opatrovateľiek v pracovných dňoch maximálne v rozsahu 7,5 hodiny denne.

Gabriela Lóczyová, útvar sociálnych služieb

Úradné hodiny počas sviatkov

- Mestský úrad v Senci bude počas pracovných dní otvorený. Skrátené úradné hodiny budú len v piatok 23.12 a v piatok 30.12. do 11:00.
- Útvar verejnej zelene, údržby a čistenia mesta Senec bude mať skrátené úradné hodiny tiež len počas piatkov 23. a 30.12. Oba zberné dvory budú zatvorené 31.12.2022.
- Spoločný stavebný úrad na Šamorínskej nebude mať 28.12. 2022, 02.01.2023 a 04.01.2023 stránkové hodiny. Posledný stránkový deň na stavebnom úrade v Senci bude 21.12.2022 a prvý stránkový deň v novom roku bude 09.01.2023.

Mestský úrad v Senci

Medziročný prehľad množstiev odpadov január až október 2021/2022

Zmesový komunálny odpad

2021 – 4.063,92 t

2022 – 3.942,74 t

Bioodpad – hnedé zberné nádoby

2021 – 1.409,72 t

2022 – 1.570,88 t

Plasty

2021 – 532,920 t

2022 – 347,32 t

Jedlé oleje a tuky

2021 – 14,485 t

2022 – 15,923 t

Biologicky rozložiteľný odpad z kuchyne

2021 – 504,928 t

2022 – 619,355 t

Sklo

2021 – 274,42 t

2022 – 272,62 t

Papier a lepenka

2021 – 430,91 t

2022 – 429,45 t

Ivica Gajdošová, referent odpadového hospodárstva

Čo sme sa dozvedeli zo Správy o odpadovom hospodárstve mesta Senec?

Náklady na zber a spracovanie triedených zložiek z vyhradených prúdov uhrádza organizácia zodpovednosti výrobcov, spoločnosť NATUR-PACK, a. s. – obalové a neobalové zložky triedeného zberu komunálneho odpadu: papier a lepenka, sklo, VKM, obaly z kovu a plasty. Zber a dotriedenie triedených zložiek vykonávala zvozová spoločnosť AVE SK odpadové hospodárstvo, s.r.o.

Zber nádob na biologicky rozložiteľný komunálny odpad (zelený odpad) zabezpečovala zvozová spoločnosť AVE SK odpadové hospodárstvo, s.r.o. a odpad sa odvážal na zhodnotenie do okolitých kompostární.

Najvýraznejší medziročný pokles vyzbieraného množstva zaznamenala

komodita plasty a kovy a to hlavne z dôvodu zavedenia zálohovania nápojových obalov od 1.1.2022. Pri papieri spôsobil pokles množstva zhodnoteného odpadu menší počet zásielok kuriérskych spoločností a tým aj zníženie obalových materiálov.

Zber zmesového komunálneho odpadu (ZKO) zabezpečovalo mesto zvozovou spoločnosťou AVE SK odpadové hospodárstvo, s.r.o. Zneškodňovalo sa uložením na skládkach odpadov – 3.651,94 tony, a v spoločnosti ecorec Pezinok – 290,80 tony.

Z dôvodu uzatvorenia skládky odpadov Červený Majer sa ZKO aj v roku 2021 odvážal na zneškodnenie a zhodnotenie na vzdialenejšie koncové zariadenia. Mierne pokles prejazdových kilometrov sa znamenal z dôvodu optimalizácie trás u právnických osôb hlavne v rámci areálu Slniečnych jazier – zníženie vývozu z 156x ročne (trikrát do týždňa) na 104x ročne (dvakrát do týždňa).

K 1.1.2023 sa plánuje ďalší spôsob úpravy intervalov vývozov nádob a to hlavne pri zberných nádobách právnických osôb z intervalu vývozu 104 x ročne (dvakrát do týždňa) na 52 x ročne (raz za týždeň).

Mesto rieši aj odpad z čistenia ulíc zo zametacích strojov, ktorý sa už nevie zhodnotiť. V roku 2022 bolo v prvých desiatich mesiacoch takto zneškodnených 32,62 tony.

Objemný odpad na území mesta vzniká hlavne pri stojiskách polopodzemných kontajnerov a zberných nádob. Útvar verejnej zelene, údržby a čistenia mesta dočisťuje stojiská a verejné priestranstvá v meste. Odpad sa zneškodňuje v rámci odpadov zberných dvorov.

Správa cestovného ruchu, s.r.o. zároveň dočisťuje stojiská na Slniečnych jazerách. Túto činnosť následne mestu fakturuje. Za január až október 2022 boli náklady na dočisťovanie stojísk v rámci Slniečnych jazier vo výške 9.055,20 €.

Mesto tiež ponúka občanom službu odvozu traktorovou vlečkou pre pôvodcov, ktorí nemajú možnosť dovozu objemného

odpadu na zberný dvor. Príjem mesta za túto službu za rok 2021 bol 2.882,80 €. Za prvých deväť mesiacov roku 2022 bol vo výške 2.061,00 €.

Na území mesta vznikali aj iné druhy komunálnych odpadov, ktorých zber má mesto povinnosť zabezpečiť. Ide najmä o odpady s obsahom nebezpečných látok od fyzických osôb, elektroodpady, odpady zo zariadení, ktorých zriaďovateľom a prevádzkovateľom je mesto a subjekty bez právnej subjektivity – Stredisko sociálnych služieb a Zariadenia opatrovateľskej služby na Hviezdoslavovej ulici.

Aké sú plánované zmeny pre rok 2023 v systéme nakladania s komunálnym odpadom?

• Zníženie intervalu vývozu pre právnické osoby a fyzické osoby oprávnené na podnikanie.

Zdôvodnenie: Mesto v zmysle platnej legislatívy zodpovedá za zmesový komunálny odpad z iných zdrojov. Právnické osoby majú prebrať zodpovednosť za nimi vytvorený odpad a snažiť sa motivovať svojich zamestnancov o čo najvyššiu úroveň vytriedenia.

• Vybudovanie RE-USE centra a jeho spustenie do prevádzky.

Zdôvodnenie: Na zberných dvoroch a v nádobách pôvodcov končí veľa odpadu, ktorý by mohol poslúžiť iným. Predchádzanie vzniku odpadu je prvým stupienkom v hierarchii odpadového hospodárstva.

• Postupné uzamykanie a monitorovanie stojísk PPK.

Zdôvodnenie: Postupné obmedzenie odpadovej turistiky a učenie pôvodcov odpadov, že majú prednostne užívať im pridelené zberné nádoby.

• Budovanie uzamykateľných klieťok v rámci areálu Slniečnych jazier.

Zdôvodnenie: Postupné obmedzenie odpadovej turistiky v areáli SJ a učenie pôvodcov odpadov, že majú prednostne užívať im pridelené zberné nádoby.

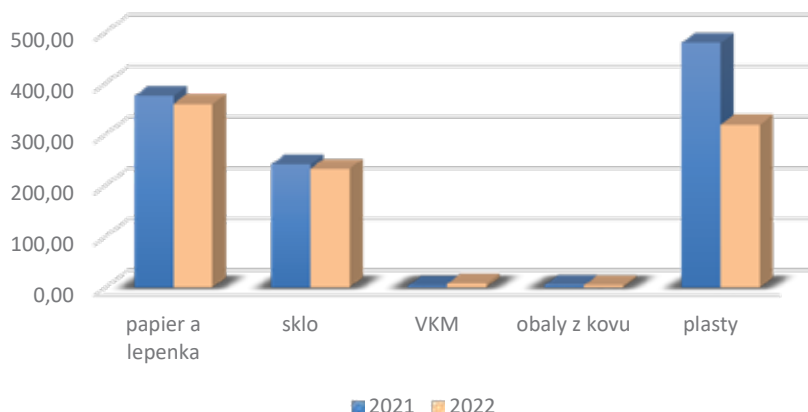
• Vypracovanie manuálu k triedeniu odpadu po jednotlivých položkách.

Zdôvodnenie: Veľa pôvodcov netuší ako nakladať s jednotlivými položkami triedených zložiek a kam patria.

• Zvýšenie osvetly a informovanosti širšej verejnosti.

Celú Správu o odpadovom hospodárstve mesta Senec nájdete na www.senec.sk

Martina Ostatníková a Ivica Gajdošová, referent odpadového hospodárstva

kúpanie - strihanie - trimovanie

0905 781 607

WELLNESS
pet's factory

ZÁHRADNICKA 7, SENEC

01-01

Ponuka práce do Trafiky v Senci

Ponúkame prácu dôchodcom, invalidným dôchodcom a študentom v Trafikách v Senci.

**Nástup do práce od decembra 2022,
resp. podľa dohody.**

Kontakt, prípadne životopis nechajte v stánku
alebo pošlite na mail:

juraj.nadasky@centrum.cz / 0903 262 266

01-02

KUBI Time
Krátka 4, Senec

Čarovné Vianoce

Darčeky pre celú rodinu

01-03

Aplikácia SOM Senec

Chcete sa dozvedieť dôležité informácie z mesta hneď, ako sú zverejnené? Chcete mať z aplikácie možnosť nahlasovať podnety a čítať Mestské noviny Senčan?

Odpadové hospodárstvo

Nastavte si sledovanie odvozu odpadu na vašej ulici. Aplikácia vás na odvoz môže aj upozorňovať. Na jednom mieste máte prehľadne uvedené, čo do ktorého kontajnera/vreca patrí alebo nepatrí.

Aktuality a Úradná tabuľa

Všetky oznamy a aktuality nájdete na jeden klik. Môžete si nastaviť aj upozornenia.

Online noviny

Senčan máte v mobile stále so sebou.

OKNÁ - DVERE 0911 203 210
OPRAVA - NASTAVENIE 0911 978 600
VÝMENA TESNENIA

01-04

Verejná doprava

Aj dopravné spojenie zistíte cez aplikáciu.

Susedská burza

Predchádzajme vzniku odpadu.

Cykloprístrešky

Jednoducho si otvorte aplikáciu a ste tam.

Aplikáciu bude mesto postupne vylepšovať a dopĺňať. Stačí si ju len stiahnuť, netreba sa registrovať.

Stiahnite si mobilnú aplikáciu.

Správy o meste

Prajeme Vám pokojné Vianoce a šťastný nový rok 2023!

Vo volebnom období 2022-2026 budeme my z 90301.sk pracovať tak, aby sme pomohli zveľadiť mesto Senec a aby sme si zaslúžili Vašu dôveru, ktorú ste nám preukázali Vašimi hlasmi vo voľbách. Ďakujeme!

**Váš primátor Pavol Kvál, viceprimátor Juraj Gubáni
a poslanci Róbert Podolský, Kristína Harvanová
Černayová, Tomáš Mókoš a Richar Pauer.**

90301.SK

01-05

Žiaci ZŠ Kysucká sa naučili všeličo o Senci

Pretože naše mesto oslávilo 770. výročie založenia, vybrali sme sa s pani učiteľkou spoznať ho viac. Objavili sme čarovné detaily na starých stavbách, zabehali sme si na Sláviu, počítali strielne na Tureckom dome, aj slepé okná na Kostole sv. Mikuláša. Objavili sme mapy Slnecných jazier, sochu jazykovedca a prekladateľa Alberta Molnára Szencziho. Vieme, aký je rozdiel medzi vojakom z 1. a 2. svetovej vojny. Obdivovali sme Dávidove hviezdy na synagóge a prešli sme cez oblúk niekdajšieho Hostinca u zlatého gryfa. Vedeli ste, že tu máme aj stĺp hanby? Priväzovali tam ľudí, ktorí spáchali trestný čin. Takže milý čitateľ, ak budeš mať cestu okolo nášho mesta, príď a poukazujeme Ti kus histórie, alebo sa spolu okúpeme v Slnecných jazerách.

triedy ZŠ Kysucká

Senecký prváčik je nominovaný na detský čin roka

Ešte som nevidela prváka, ktorý by iniciatívne – sám z vlastnej vôle pomáhal učiteľkám, vychovávateľkám a spolužiakom v školskej jedálni. Po jedle, keď si žiaci odnášajú plné tácky, Peťko všetkým pozbiera prázdne poháre, aby sa nerozbili alebo nevyliali. Po pohároch pomáha ostatným prvákom vyložiť tácky do okienka, pričom sa vždy usmieva a veľmi sa z toho teší. Po odchode ešte skontroluje stoly a ak si niekto niečo zabudne, vezme mu to.

Aj my, učiteľky, sme si už na jeho pomoc zvykli a vždy nám chýba, keď nie je v škole. Oceňujeme, že si vie zorganizovať prácu, vlastnú iniciatívu a radosť z pomoci deťom.

Jeho nomináciou sme chceli ukázať, že aj malými skutkami je možné meniť svet k lepšiemu. Ďalšie inšpiratívne príbehy z kategórie Cena Sašky Fisherovej Malý Veľký čin nájdete vo videu:

youtu.be/jwqZBTbY6e4

Elena Bolfová, ZŠ Kysucká

Peťko robí rozhovor do RTVS s Michalom Hercegom.

Záverečná časť skvelého programu oboch folklórnych súborov. Foto: Gabriel Agárdy

Ako jedna rodina - Egy családként

Odkaz názvu vystúpenia seneckých folklórnych súborov Slnecnica a Mőggyes našiel v období adventu otvorené srdcia.

Detský folklórny súbor Slnecnica začal svoju siedmu sezónu v nových priestoroch v Mestskom kultúrnom stredisku v Senci, ktoré zdieľa s maďarským detským folklórnym súborom Mőggyes, pôsobiacim pri ZŠ s VJM Alberta Molnára Szencziho a pri ZO Csemadoku. Nový spoločný domov seneckej folklórnej rodiny nás inšpiroval k myšlienke usporiadať spoločné vianočné predstavenie s názvom "Ako jedna rodina – Egy családként". Všetkých nás totiž spája tradičná ľudová kultúra, ktorej sa vo svojom voľnom čase venujeme. Síce doma, alebo

v škole hovoríme rôznymi jazykmi, na javisku rozprávame naším spoločným jazykom – tancom. Prostredníctvom neho sme predstavili divákovi detské hry zo Zemplínu, tance z Myjavy, Gemeru i zo vzdialenejších kútov Karpatskej kotliny.

Z dôvodu veľkého počtu detí v súboroch sme urobili dve predstavenia, avšak záujem bol taký veľký, že takmer dva týždne dopredu boli obe vypredané. Aj to nasvedčuje tomu, že o tradičnú kultúru je záujem a oba súbory, aj Slnecnica aj Mőggyes sú v Senci doma.

Tešíme sa na ďalšie spoločné projekty a predstavenia.

Juraj Kosztolányi – Gábor Stresňák

GOLDIE
KLENOTY

Veselé Vianoce!
Prajeme krásne prežitie Vianočných sviatkov

Lichnerova 35, Senec
Laurinská 15, Bratislava
www.goldie.sk
www.goldiediamonds.sk

01-06

Baby Shark Academy

Plávanie a kurzy

- deti od 3 mesiacov do 8 rokov
- Individuálne hodiny

www.babyshark.sk

Tešíme sa na vás

01-07

Hotel Zátoka

Oslava, konferencia alebo svadba? Hotel Zátoka disponuje viacerými miestnosťami s maximálnou kapacitou až 290 osôb na sedenie. Konferenčné miestnosti zabezpečí komfort a súkromie aj pre menšie skupiny, či viacero skupín súčasne. Hotel Zátoka patrí do skupiny hotelov Grand Rezort Senec na Slniečnych jazerách s celkovou kapacitou ubytovania až do 420 osôb v bezprostrednej blízkosti a ponúka možnosť ubytovania aj v apartmánoch s vlastnou kuchynkou či výhľadom priamo na jazero.

Cenovo prijateľnú dovolenku či akciu u nás zvládnete zorganizovať veľmi jednoducho. Náš personál sa postará aby všetko prebehlo podľa Vašich predstáv.

Tešíme sa na Vašu návštevu.
+421 910 807 031, rezervacie@hotelzatoka.eu

 HOTEL ZÁTOKA
SĽNEČNÉ JAZERÁ SENEC

01-08

Novinky z GAB-u

Aktivity

Učitelia organizujú pre študentov mnohé aktivity, prednášky, workshopy ako napríklad Európsky deň jazykov a Európsky týždeň programovania. Na škole pokračujú programy Akadémie veľkých diel, DoFE a študentská firma. 18. októbra 2022 zorganizoval Školský parlament simulované Študentské regionálne a komunálne voľby. Voliť mohli všetci študenti, ktorí v deň volieb dovŕšili 15 rokov. Koncom novembra sme v priestoroch našej školy privítali žiakov deviateho ročníka na Dni otvorených dverí.

Úspechy

Po výnimočnom úspechu (2. miesto na Slovensku) v poslednom Testovaní 9 nezahľajú naši študenti v nasadení ani tento rok. Okrem výborných študijných výsledkov reprezentujú školu na rôznych súťažiach.

Profesor Tušer vydal novú knihu

Kniha "Spoza pera, o mne i o vás" je ďalším dielom profesora Andreja Tušera. Kým v minulosti zvykol písať odbornú literatúru, v súčasnosti vydal už druhú knihu, ktorá síce aj učí o našej minulosti, ale je aj krásnym pohľadom do života jedinečného človeka, ktorý sa pozorným okom díva na svet okolo seba, na ľudí v ňom a tiež na udalosti. V redakcii Mestských novín Senčan sa tešíme, že prvé texty z tejto knihy vyšli práve u nás a mohli sme ich ponúknuť Vám, našim čitateľom.

MO

V súťaži Náboj Physics tím z kvinty vybojoval 9. miesto na Slovensku. Aj v ďalšej matematicko-fyzikálnej súťaži Náboj Junior sa nám mimoriadne darilo, študenti kvarty získali 5. miesto v Bratislavskom kraji. V celoslovenskom kole súťaže v prednese poézie a prózy v anglickom jazyku Shakespeare Memorial získala Veronika Kuchtová zo sexty vo svojej kategórii krásne 2. miesto.

Exkurzie

Tento školský rok bez obmedzení naplno využívame na realizáciu exkurzií. Medzi najatraktívnejšie patria exkurzie do zahraničia. Nemčinári zo sekundy a tercie absolvovali v septembri v Rakúsku exkurziu na zámku Schloss Hof a v čokoládovni v Kittsee. Starší gymnazisti navštívili v novembri v rámci trojdňovej exkurzie v Poľsku mesto Krakov, solnú baňu Wieliczka

a múzeum v Osvienčime. V decembri absolvovali celodenné exkurzie do Viedne. Ich cieľom boli pamätihodnosti, Cisárska hrobka Habsburgovcov a tradičný Wiener Christkindlmarkt. Prváci sa v decembri vo Viedni finančne vzdelávali vo FLIP (Erste Financial Life Park) a navštívili aj zámok Belvedere.

Čas adventu

Po troch rokoch sa konal v spolupráci s rodičovským združením Advent na GAB-e, stretnutie učiteľov, študentov, rodičov a priateľov školy na vianočných trhoch. Návštevníci si mohli pozrieť aj jedinečnú vianočnú výzdobu tried. Tento rok sa naše gymnázium opäť zapojilo do iniciatívy Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok. 6. decembra rozdávali učitelia prezlečení za Mikuláša, čerta a anjela všetkým gymnazistom sladkosti a veľa radosti. Dovidenia v roku 2023!

Mgr. Lucia Nemečková
Gymnázium Antona Bernoláka Senec

Cykloprístrešok na GABe

V rámci projektu CLIMECO GAB pokračujeme na Gymnázium Antona Bernoláka v aktivitách na zvyšovanie povedomia našich žiakov a verejnosti o dopadoch klimatickej zmeny. Keďže študenti, ale aj zamestnanci školy používajú na dopravu do školy bicykel či kolobežku, rozhodli sme sa vybudovať na školskom dvore nové parkovanie pre nemotorové dopravné prostriedky. V krytom oceľovom cykloprístrešku sa nachádza 32 poschodových stojanov na bicykle. Vstup doň je na školskú čipovú kartu. Takto bezpečne môžu odložiť svoje bicykle a kolobežky všetci, ktorí prejavia záujem o využívanie parkovania počas celého školského roka. Sme radi, že

aj týmto spôsobom podporujeme bezmotorovú dopravu v našom meste a prispievame k zlepšeniu klimatických podmienok. Veríme, že nový cykloprístrešok nám bude dobre slúžiť.

Projekt je podporený Nórskom prostredníctvom Nórskeho grantov, spolufinancovaný zo štátneho rozpočtu SR, BSK a združením rodičov. Bez ich finančnej podpory by sa nám to nepodarilo. Ďakujeme!

GAB Senec

IT Fitness Test 2022 – Celoštátne prvenstvo získala ZŠ A. M. Szencziho

Len ťažko sa dá opísať naša radosť, keď sa nám dostala do rúk pozvánka do sídla Microsoft Slovakia v Bratislave na vyhodnotenie celoslovenského testovania digitálnych zručností IT Fitness Test 2022 V4, pretože tam stála veta: „Vo vyhodnotení IT Fitness Testu v roku 2022 sa vaša škola umiestnila na PRVOM MIESTE zo všetkých škôl na Slovensku.“

Jedenásty ročník IT Fitness Testu bol výnimočný tým, že vďaka podpore Vyšehradského fondu toto najväčšie testovanie digitálnych zručností expandovalo za hranice

Slovenska do krajín Vyšehradskej štvorky, do Česka, Maďarska a Poľska. Prvýkrát sa podarilo prekročiť hranicu 100-tisíc respondentov. Najviac ich bolo na Slovensku (68.549) a reprezentovali 701 škôl! Naši respondenti dosiahli celkovo 83,5 percentnú úspešnosť. Druhá škola v poradí 77 % a tretia okolo 70 %.

Testovacie úlohy pokrývali päť oblastí: Internet, Bezpečnosť a počítačové systémy, Kolaboratívne nástroje a sociálne siete, Kancelárske nástroje, Komplexné úlohy. Žiaci základných škôl riešili test s 20

otázkami ale pre starších ako 15 rokov bola pripravená dlhšia verzia s 25 otázkami.

Naša škola pôsobí na slovensko-maďarskom jazykovom pomedzí, naši žiaci veľmi dobre ovládajú slovenský jazyk. Roky sa úspešne zapájame do testovania IT zručností, ale tohoročná možnosť zvoliť si testový hárok v maďarčine prispela k víťazstvu.

Veľmi nám pomohlo v celkovom zlepšení úrovne IT zručností žiakov aj pedagogického zboru dištančné vzdelávanie počas pandémie. Zvykli sme si na platformu, ktorá nám slúži na hybridné vzdelávanie. Ponechali sme si niektoré prvky dištančného vzdelávania. Domáce úlohy riešime cez internet a formy digitálneho vzdelávania sme zahrnuli do osnov predmetov.

Spomedzi žiakov, ktorí sa zúčastnili IT Fitness Testu boli najúspešnejší: András Németh (9. A) - 100 %, Réka Takács (7. A) - 95 %, Gábor Wenchich (9. B) - 95 %, Gabriel Csókás (7. A) - 90 %, Tamás Botta (7. A) - 85 %, Viktor Časný (7. A) - 85 %, Örs Balázs Matus (9. B) - 85 %, Dávid Gaučík (7. A) - 80 %, Eszter Takács (5. A) - 75 % a Dominik Moore (5. A) - 70 %. Ďakujeme za výborný výkon všetkých, ktorí sa testovania zúčastnili!

Mónika Matus

Divadlo o živote Sládkoviča

Rok 2022 sa niesol v znamení výročia úmrtia Andreja Sládkoviča. Aj na Základnej škole Mlynská sa žiaci rozhodli výročie osláviť, no po svojom. Ôsmaci vytvorili dramaturgiu jeho života. Dielo sa mihalo farbami, kostýmami, básňami, hudbou aj scénickým tancom. Pripravili sme pre vás rozhovor s iniciátorkou, pani učiteľkou Barbarou Bielikovou, ktorá program vymyslela a so žiakmi nacvičila.

Ako tento nápad vôbec vznikol?

Hľadala som spôsob, ako učiť deti slovenských klasikov zábavnou formou. Divadlo je súčasťou vzdelávania v najlepších školských systémoch sveta, tak som si povedala: „prečo nie“?

Ako projekt prijal vedenie školy?

Vedeniu školy sa projekt od začiatku páčil. Vychádzali nám v ústrety – priestorovo, časovo, odmenami pre žiakov, dokonca schválili aj filmovanie projektu.

Podľa akého kľúča ste vybrali postavy? Súhlasili žiaci s obsadením?

Svojich žiakov poznám, v každom vidím potenciál. V triede máme chlapca, ktorý je suverénny talent v poézii, bolo jasné, že scenár bude písať on. Potreboval však pomoc niekoho, kto sa dokáže prelúskaf

cez fakty, na to sme určili inú žiačku. Ďalšia všetkých organizovala a režírovala.

Ako ste získali kostýmy?

Marína si požičala ľudový kroj po našej babke, ľudové košele pre štúrovcov mi poskytla kamarátka z domácej zbierky, pán ev. farár nám požičal náhradný talár ako kostým pre Ludovíta Štúra, to dečka úplne nadchlo. Štúrovu bradu a náprsenku pre Maríninho otca som objednala cez internet. Problém som mala s oblečením pre žandárov, čo som vyriešila síce

anachronicky, ale efektne – od jedného otecka som im zohnala husárske kabáty, ktoré aspoň pôsobili primerane uhorsky.

Splnil tento projekt očakávania?

Pôvodne som ho vymyslela ako triedny projekt. Ako však naberal na kvalite, bola škoda ho nevyužiť. Prijemne ma prekvapili žiaci, ako dokázali spolupracovať, nadchnúť sa pre spoločnú vec. Rovnako ich herecké výkony. Myslím, že ich divadlo stmelilo. Od rodičov som dostala toľko pozitívnych ohlasov, že som ostala zaskočená.

Laura Véglová, žiačka 8.C triedy, ZŠ Mlynská, Senec

Šťastný nový rok 2023 prajeme všetkým návštevníkom Mestského kultúrneho strediska v Senci.

KINOSÁLA

Pripravujeme Február:

MADONA S DIEŤAŤOM
Radošinské naivné divadlo
1.2. streda o 19:00
Horká komédia o ľuďoch z domu vedľa diaľnice
Vstupné: 22,- Eur
Vstupenky v predpredaji od 19.12.2022

KEĎ STROMY SPIEVAJÚ

5.2. nedeľa o 15:30
Divadlo Na Hojdačke
"Keď pomôžeme jednému stromu, akoby sme zachránili celý les".
Vstupné: 4,- Eur

LABYRINT

SOBOTY PRE DEŤI

ZIMNÁ ROZPRÁVKA

21.1. sobota o 16:00
Divadlo Agapé
Zimný príbeh pre malých aj veľkých, kde sa spoločne s Martinom Žákom prenosieme do zimnej krajiny. Na konci predstavenia nám bude príjemne teplo, ale hlavne na našom srdiečku.
Vstupné: 3,- Eur
Kapacita hľadiska obmedzená

HAPPY VIRTUAL LIFE – ŠŤASTNÝ VIRTUÁLNY ŽIVOT

Výstava je otvorená od 9.1.
20.1. piatok o 18:30 FINISÁŽ VÝSTAVY

Mgr.art. Robert Mlčúch, absolvent Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave, odbor sochárstvo. Venuje sa komornej, ale aj exteriérovej malbe, plastike a grafike. Citlivo vníma tému chovania sa človeka v dnešnej post-internetovej ére, dobe sociálnych sietí, virtuálnych spojení, prenosných zariadení, ktoré sa stávajú našou každodennou súčasťou. Svoju tvorbu prezentuje na výstavách na Slovensku aj v zahraničí. Výstava trvá do 27.1.

KINO

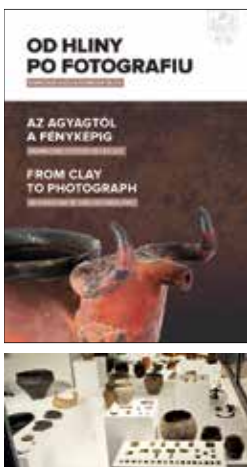
KINO

MUŽ MENOM OTTO8.1. nedeľa 18:00 6,00 Eur
10.1. utorok 18:00 6,00 Eur**ZÚBKOVÁ VÍLA**15.1. nedeľa 15:30 6,00 Eur
PREDPREMIÉRA20.1. piatok 18:00 6,00 Eur
29.1. nedeľa 15:30 6,00 Eur**ŽELANIE****K NARODENINÁM**Dámsky kinovečer
+ šampanské20.1. piatok 20:00 6,00 Eur
22.1. nedeľa 18:00 6,00 Eur**SCANDI 2023**Prehliadka súčasných
severských filmov
24.1. - 31.1.**MESTSKÁ KNIŽNICA****ČÍTANIE S MRKVIČKOM**19.1. štvrtok
Dramatizované čítanie pre deti ZŠ

Pripravujeme Február:

TYŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC

27.2. pondelok – 5.3. nedeľa

Výpožičný čas knižnice:Pondelok - Piatok
9:00 - 18:30,
Streda – zatvorené**MESTSKÉ MÚZEUM - TURECKÝ DOM****NAJSTARŠÍ OBYVATELIA
SENECKÉHO REGIÓNU**26.1. štvrtok o 18:00
Prednáška
PhDr. Zdeňka Farkaša, PhD.
v mestskom múzeu.**VYMENENÉ DOMOVY**Putovná historická výstava
Nemci, Maďari, Slovinci
v kontexte mocensko-
politických migrácií
po druhej svetovej vojne.**FELCSERÉLT OTTHONOK**Történelmi vándorkiállítás
Németek, magyarok, szlovákok
a II. világháború utáni hatalmi
és politikai indíttatású
migrációk kontextusában.
15. 11. 2022 – 31. 3. 2023**OD HLINY PO FOTOGRAFIU**nová expozícia venovaná vybraným
kapitolám našich dejín od mladšej doby
kamennej po prvú svetovú vojnu.

Mestské múzeum otvorené: Pondelok: len skupinové návštevy, Utorok: 10:00 – 12:00, 13:00 – 16:00, Streda, Štvrtok: 10:00 – 12:00, 13:00 – 18:00, Piatok: 10:00 – 12:00, 13:00 – 16:00. **Novinka v múzeu:** V období október až apríl bude múzeum okrem riadnych návštevných hodín otvorené aj každú druhú nedeľu v mesiaci od 14.00 do 18.00 hodín. Kontakt: tel.: 02/ 20 20 55 01, 0911/ 169 754 web: <http://msks-senec.sk/muzeum/>

Hasičské múzeum otvorené: Návštevy je potrebné si dohodnúť vopred s pracovníkmi Mestského múzea.

Filip Rázga: „Naše liečivá fungujú na princípe lásky, preto nemajú vedľajšie účinky.“

Bývalý žiak Základnej školy J.G. Tajovského, Filip Rázga, je zakladateľom a riaditeľom spoločnosti Selecta Biotech SE. Venuje sa biomedicíne a biotechnológiám, v ktorých je úspešný. Jeho spoločnosti sa podarilo patentovať technológiu na štruktúrny dizajn jednej skupiny liečiv a za výsledky tejto práce získava už aj ceny – Young Biotechnology Company of the Year 2022 (mladá biotechnologická spoločnosť roka 2022) a Best MedTech Innovation of the Year 2022 – EU (najlepšia medicínsko-technologická inovácia roka 2022 v EU). Sľubne vyzerá aj ich liek na COVID-19, ktorý by sa mal na jar začať testovať na ľuďoch. S touto technológiou pracujú v Selecta Biotech aj na lieku na leukémiu.

Aký je tvoj vzťah k Sencu?

Vyrástol som tu. Rodičia sa presťahovali z Pezinka, keď som mal 1 rok. Momentálne však v Senci už nežijem, preto veľmi nesledujem miestne dianie. Ale mám tu veľa kamarátov a známych a som rád, že dobré vzťahy pretrvali a tie horšie vybledli.

S rodinou žijeme v Blatnom, kde sa nám páčia výhody dedinského života. Mám veľmi rád dedinský kolorit, prírodu a stromy, ktoré mi v Senci chýbajú. Z môjho pohľadu Senec prešiel istou premenou, vymenili sa ľudia a to aj so svojimi

návykmi a vzťahom k mestu - „starosenčanov“ je citeľne menej, nových rodín, ktoré sa do Senca prisťahovali, viac. Charakter mesta sa dosť citeľne zmenil.

Ako si sa dostal k práci vedca?

Po skončení vysokej školy (Chémiko-technologická fakulta STU v Bratislave so špecializáciou na fyzikálnu chémiu) som ako mladý chalan nemal celkom ambíciu ísť na povinnú vojenskú službu a tak som sa rozhodol ďalej vzdelávať formou postgraduálneho štúdia (Prírodovedecká fakulta MU v Brne so špecializáciou na biomolekulárnu chémiu). Interná

Filip Rázga. Foto: Peter Frolo

doktrína doktorandského štúdia, na ktoré som nastúpil bola jednoduchá – doktorát by si mal robiť len ten, kto sa neskôr plánuje venovať vedeckej práci. S týmto sa plne stotožňujem dodnes. Mať doktorát len preto, aby mal niekto vyšší tabulkový plat v nejakej štátnej inštitúcii je podľa mňa len strata času. Počas takmer 6 rokov štúdia som sa naučil, čo všetko vyžaduje vedecká práca, ktorá má ambíciu uplatniť sa v každodennej praxi. Naučil som sa nielen klásť si úprimné a správne otázky (pozn. to som čiastočne vedel už predtým), ale predovšetkým ako realizovať nové myšlienky do aplikovateľnej podoby s cieľom dostať ich vo forme uchopiteľného produktu do reálneho života.

Ako rojko som sa vždy chcel venovať medicíne, no život ma napokon zavial k biomedicíne z opačnej strany. Keď som svojho času pracoval vo Fakultnej nemocnici na oddelení hemato-onkológie, videl som osudy ľudí, ich trápenia a strasti. Je nutné povedať, že v duchu spoznávania problematiky týkajúcej sa dostupnosti zdravotnej starostlivosti, možnosti liečby, podstaty ochorení som mal veľké šťastie na mentorov, ktorí boli ku mne veľmi láskaví a ktorí mi umožnili veľa sa naučiť. V nemocničnom prostredí som zažil dobré i zlé veci – na jednej strane enormnú snahu pomáhať pacientom a neopísateľný pocit radosti z úspešnej liečby, na strane druhej nemohúcnosť až frustráciu z prepojenia na farmako-ekonomiku a politiku zároveň. Vytriezvel som a uvedomil som si, že svet nie je taký, ako som si ho častokrát idealizoval. Každopádne, som začal vnímať veľký priestor na zlepšenie.

Keďže lekár z povahy svojej práce nemá kapacitu na skúmanie rôznych technológií či navrhovanie a vyvíjanie nových terapeutických riešení – istým spôsobom je, v dobrom slova zmysle, len akýmsi užívateľom inovácií či aplikantom nových liekov prípadne diagnostických postupov,

V laboratóriu. Foto: Matúš Plecho

pochopil som kde sa nachádza priestor na nové, progresívne riešenia, ktorých konečný užívateľ by mal byť pacient. Je to biotechnológia zasadená do kontextu medicíny.

Pre svoju prácu teda potrebujem vedomosti z lekárskeho a aj z technologického prostredia na to, aby som mohol hľadať riešenia, ktoré by priniesli efektívnejšie, šetrnejšie, zdraviu prospešnejšie a menej škodlivé terapeutické postupy. Myslím si, že človek 21. storočia nie je odkázaný na lieky z 19. či 20. storočia.

Akému výskumu sa venujete konkrétne?

Máme patentovanú technológiu na štruktúrny dizajn jednej skupiny liečiv. Snažíme sa priniesť nové, na iných princípoch fungujúce liečivá, od ktorých sa očakáva selektívne terapeutické pôsobenie výlučne na primárne molekulárne ciele. Problém konvenčných liečiv býva taký, že interagujú aj s molekulami, s ktorými by nemuseli, respektíve nemali. Z toho pramenia vedľajšie účinky, ktoré v istých prípadoch môžu byť veľmi závažnej povahy. Ak poznáme, prečo ochorenie vzniká na molekulárnej úrovni, tak sa dokážeme zamerať na vyradenie presne tej špecifickej patologickej dráhy. A nijakej inej. Snažíme sa úplne otočiť zmyslanie pri vývoji liekov – nevyrobíme totiž kvantá molekúl a nesledujeme, ktorá z nich zaberie metódou pokus-omyl, ale presne naopak – vyrobíme jednu, ktorú sme na základe prísnych kritérií vyselektovali úplne na začiatku, ešte vo fáze jej štruktúrneho dizajnu, pričom sa vo fázach jej testovania pozeráme len na tri principiálne veci – či je bezpečná, či funguje tak ako má, a spôsobom ako má. Výsledky sú fantastické, tak pevne verím, že na jar budeme pripustení do klinického testovania na ľuďoch.

Akým témam alebo chorobám sa venujete?

Máme viacero tém. Naše patentované riešenie je plne generalizovateľné, čo znamená, že sa dá použiť na dizajn liečiva pre ľubovoľné ochorenie, ktoré však musí mať jasne definovanú kauzalitu na molekulárnej úrovni. Momentálne pracujeme s piatimi diagnózami. Naším dlhodobým zameraním sú onkologické diagnózy, najmä leukémie, kde je problém vedľajších účinkov konvenčnej liečby azda najvypuklejší. Keďže však naša technológia pracuje na úrovni RNA a napríklad SARS-COV-2 je RNA vírus, prirodzene sme napasovali technológiu na zastavenie replikácie tohto vírusu. Čiže, inými slovami,

Foto: Peter Frolo

sme technológiu vcelku úspešne etablovali do oblasti infekčných ochorení, čoho dôkazom je aj fakt, že naše špecifické antivirotoikum pre liečbu COVID-19 je momentálne v posudzovaní regulačnými autoritami pre vstup do klinických štúdií na ľuďoch. Ďalšími diagnózami, ktorým sa venujeme sú nefrologické, kardiovaskulárne a neurodegeneratívne ochorenia. Najďalej sme však pri covide a leukémii.

Na akom princípe funguje liek na covid?

Naše antivirotoikum sa naviaže na nukleovú kyselinu vírusu a zabráni jej translácii a tým replikácii vírusu. Je to špecifické, na mieru šité liečivo, ktoré má jedinou úlohu – zabrániť šíreniu vírusu v tele pacienta. Potom treba dopriať telu regeneráciu. Nakoľko vyrábať liečivo na mutujúcu časť vírusu je nemúdre, zamerali sme sa na hnací motor vírusu (pozn. tá časť vírusu, ktorá je zodpovedná za jeho množenie) a to je oblasť, ktorá logicky nepodlieha mutáciám. Tam sa liečivo špecificky naviaže a vyradí replikačný mechanizmus vírusu.

Vaša technológia má okrem liečenia za cieľ aj eliminovať vedľajšie účinky?

Ako som už naznačil, vedľajšie účinky konvenčných liekov predstavujú vážny problém, ktorý má dosah na celú kaskádu dostupnej zdravotnej starostlivosti. Máme za to, že zásadná zmena v efektívnosti liečby vedie cez minimalizáciu jej vedľajších účinkov. Napríklad chemoterapia už z princípu jej fungovania má vedľajšie účinky a nie nezanedbateľné. Jej úloha je zlikvidovať čo najväčšiu masu nádoru. Keď sa vyvíjala, bolo jej cieľom zlikvidovať nádor čo najrýchlejšie a v čo najväčšom rozsahu. Človek sa možno vyliečil, ale bol veľmi oslabený – jeho telo zaplatilo vysokú daň. Problémom totiž je, keď

liečivo interaguje aj s molekulami/bunkami/tkanivami, s ktorými nemá. Teda neničí len nádor, ale aj zdravé bunky.

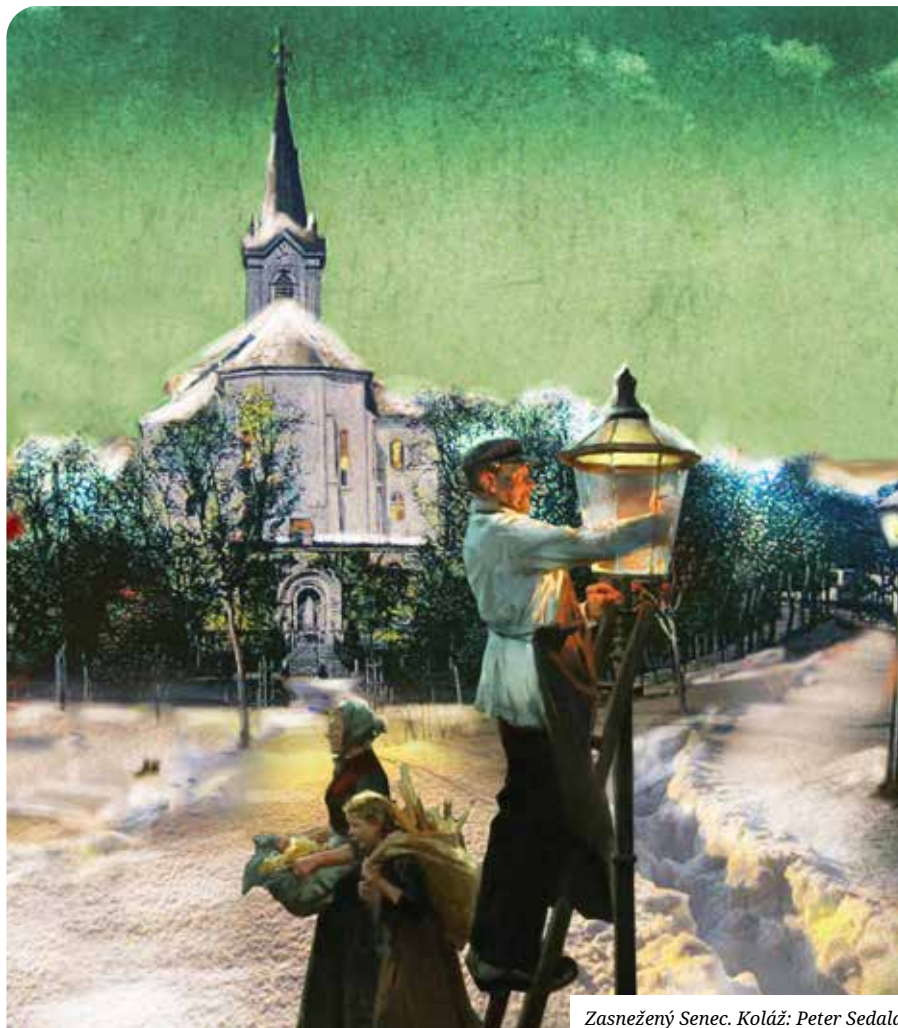
Toto sa nám darí eliminovať. Hovoríme tomu princíp lásky – liečivo je nadjazdované na konkrétny náprotivok. Je to podobné, ako keď muž má okolo seba 1000 žien a medzi nimi je jedna vyvolená. Prvé dôležité kritérium, ktorým testujeme naše liečivá je jednoduché – musí sa dať dokopy len s tou vyvolenou. Druhým je, že ak sa mu páčia napríklad brunetky, mal by si spomedzi brunetiek opäť vybrať len tú vyvolenú – nesmie byť promiskuitný. No a to posledné kritérium je to najtvrdšie: čo urobí ak medzi 1000 ženami jeho vyvolená nie je? Ulakomí sa na inú? Naše liečivo si inú nevyberie. Inými slovami – princíp lásky zabezpečuje, že liečivo interaguje len so svojim náprotivkom, na ktorý bolo vyvinuté a neinteraguje ak tam náprotivok nie je. V tomto vidíme cestu na elimináciu vedľajších účinkov liečiv, ktoré pramenia z ich neželanej promiskuity. A funguje to.

Používajú sa vo svete liečivá na podobnom princípe?

Liečivá, ktoré interagujú s RNA nie sú unikátom, avšak len 9 takýchto liekov bolo schválených pre klinickú prax. Za ostatné 2-3 roky je však v klinických štúdiách viac ako 170 nových liekov. Táto oblasť teda rýchlo rastie.

Práca s RNA nie je úplne nová, má asi 40 rokov. Ale doterajšie riešenia neboli životaschopné, pretože liečivá sa napríklad po aplikácii rýchlo rozpadali alebo mali vysokú už spomínanú promiskuitu. Posunom v technológiách sa však mnoho problémov podarilo vyriešiť, čo je výborné, pretože benefity, ktoré z toho vyplývajú sú obrovské a riziká, za predpokladu, že sa to nezneužíva, sú minimálne.

Rozhovor pripravila Martina Ostatníková

Zasnežený Senec. Koláž: Peter Sedala

Maškrtka

Starí otcovia si spomínajú, že v Senci mali svoju pekáreň štyria majstri pekári. Snažili sa obstať v konkurencii, preto vychádzali svojim zákazníkom čo najviac v ústrety.

Nehanbili sa však ani za občasné zlomyseľnosti voči kolegovi, ak si mysleli, že im to prospeje u zákazníkov.

Preto keď si v jednej z pekární kúpil zákazník chlieb a našiel v ňom s úžasom a zhnusením zapečeného švába, využil príležitosť a utekal sa sťažovať na obecný úrad. Nešťastného pekárskeho majstra predvolali na pohovor.

S hrôzou si uvedomil, že je v stávke celá jeho pekárska reputácia. Krútil sa a vyhovárал, že to predsa nie je možné, v žiadnom prípade nie v jeho pekárni, jeho zákazníci si výrobky pochvaľujú a nech mu ukážu dôkaz.

Keď sa tak stalo, vzal pečeného švába do ruky, zblízka si ho poobzeral, odhryzol z neho a víťazoslávne ho zjedol. Všetci strpli, veď usvedčujúci dôkaz bol práve zničený.

Len pekársky majster sa pousmial so slovami: „Ale prosím vás, aký šváb, veď to bolo hrozienko...“

Príbeh ľudového rozprávania z knihy Petra Sedalu Senec putovanie v spomienkach

Mestské múzeum pozvalo pedagógov k novej expozícii

Po vyše dvojročných prípravách v Mestskom múzeu v Senci vybudovali novú historickú a archeologickú expozíciu s rozsahom od mladšej doby kamennej až po 1. svetovú vojnu. Budovaniu expozície predchádzala v rokoch 2018 – 2020 cieľná a úplná prestavba priestorov podkrovia Tureckého domu. Samotná expozícia je interaktívna a využíva moderné prezentačné formy. Doplnená je viacerými obrazkami, digitálnymi infokioskami a jej súčasťou je aj malé múzejné kino. Na jej príprave sa zúčastnilo viacero špičkových odborníkov z oblasti archeológie, numizmatiky i iných historických vied, ktorí boli zároveň aj garantmi celkovej koncepcie. Expozícia má silný potenciál pre využitie jednotlivých spracovaných okruhov vo vyučovacom procese dejepisu a príbuzných predmetov tak na druhom stupni základných škôl, ako aj na stredných školách. Aj z tohto dôvodu zamestnanci múzea v spolupráci s útvorom školstva pripravili pre seneckých pedagógov špeciálnu

Pedagógov privítal vedúci Mestského múzea Gábor Strešňák. Foto: MO

a vyhradenú prezentáciu, v rámci ktorej si vypočuli aj postrehy a názory ich strany. V zmysle záverečnej diskusie plánuje múzeum vypísať v roku 2023 nové tematické vzdelávacie programy pre rôzne ročníky 2. stupňa základných i stredných škôl

tak, aby korešpondovali s učebnými osnovami. Žiaci tak budú môcť novú expozíciu navštevovať cielene a podľa potreby preberaného učiva. V prípade záujmu si učitelia budú môcť svoje konkrétne učivo odučiť v expozícii aj sami.

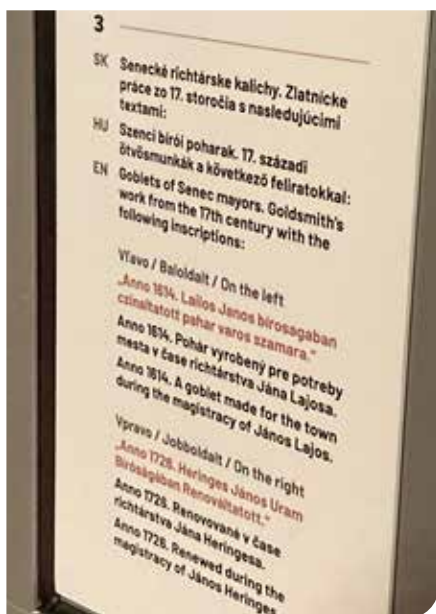
Vedeli ste o tradícii seneckých primátorských kalichov?

Na titulnej stránke minulého vydania Mestských novín Senčan dominovala fotografia momentu symbolického odovzdávania vedenia mesta novému primátorovi. Hlavnú úlohu pri tom zohráva v súčasnosti primátorská reťaz – ako sa to však dialo v minulosti?

V zbierkach múzea sa nachádzajú dva zaujímavé, čiastočne pozlátené strieborné kalichy. Sú dokladom majstrovského umenia zlatníckeho remesla začiatku 17. storočia. Vyrobené boli v roku 1614 v neznámej, no azda ani neďalekej dielni na objednávku vtedajšieho zemepanského mestiečka

Týmito kalichmi si v Senci zvykli pripíjať odchádzajúci a nastupujúci primátor. Foto: MO

Senec. Dokladom toho je text vyrytý v mediarčine na okraji jedného z nich, ktorý nám zachoval aj meno dobového richtára – objednávateľa (János Lajos). Druhý exemplár bol časom ťažko poškodený, no v roku 1726 bol opravený na náklady vtedajšieho richtára, Jánosa Heringesa. Aj o tom svedčí osobitný kruhopis. Z archívnych dokumentov vieme, že richtárske kalichy plnili dôležitú funkciu pri odovzdávaní miestnej výkonnej právomoci: starý

richtár a novozvolený richtár si tento dôležitý akt posvätili štrngnutím práve nimi. Táto zvykosť sa zachovala až do prvej police dvadsiateho storočia.

Kalichy seneckých richtárov ako aj iné zaujímavé exponáty, archeologické nálezy, situačné rekonštrukcie, Vám náučnou, no zároveň aj zábavnou formou prináša expozícia Mestského múzea v Senci s názvom Od hlíny po fotografiu. Tešíme sa na Vás!

Gábor Strešňák, Mestské múzeum v Senci

Ing. Jana Vikrutová www.janavikrutova.sk

PREDÁM VAŠU NEHNUTEĽNOSŤ

- ✓ Za najvyššiu možnú cenu
- ✓ Bezpečne
- ✓ Úplne bez starostí
- ✓ Rýchlo

Potrebujete pomôcť? ☎ 0911 427 588

„Som odborníčka na Senec a okolie, vaša realitná maklérka so skúsenosťami.“

Adventi délután ovisoknak és szüleiknek

A Rákóczi Szövetség és a Szent és Vidéke Társulás az első adventi hét keddjére meghívta a szenci és a környékbeli ovisokat és szüleiket a plébánia pasztorációs központjába, hogy együtt gondolkodjanak az iskolaválasztásról. Az érkezőket ajándékkal fogadták a rendezők, a gyerekek többféle mesekönyvet és édességet is kaptak.

Duray Rezső a Szent és Vidéke Társulás elnöke köszöntötte és párbeszédre invitálta a jelenlevőket, melyhez a bevezető szavakat Matus Mónika, a Szenczi Molnár Albert Alapiskola igazgatója mondta el. A szülőknek és a gyerekeknek fölvezolta az anyanyelvi oktatás előnyeit. Kijelentette, hogy akkor is, ha a gyermek jól ismeri az államnyelvet, mégis a leghatékonyabban az anyanyelven tud kommunikálni, ismereteket szerezni és visszaadni azokat.

A Szenczi Molnár Albert Óvoda kis csapata műsorral készült erre az alkalomra. Közben megérkezett a magyarországi küldöttség

is. A Rákóczi Szövetség képviselője Katona Flóra elmondta, hogy a Szövetség a minden elsősnek járó új iskolatáska és ösztöndíj mellett a magyar tannyelvű iskolák diákjait tanulmányaik egész ideje alatt segíteni fogja, kirándulások, táborok, versenyek, egyéb

programok szervezésével. Végül Balatoni Kata néptáncpedagógus interaktív játékkal kötötte le az ovisok figyelmét, akik azonnal bekapcsolódtak a foglalkozásba, ami egy közös fotózással zárult.

Agárdy Gábor

Adventné popoludnie pre škôlkarov a ich rodičov

Rákócziho spolok a Združenie Senec a okolie pozvali na utorok prvého adventného týždňa do Pastoračného centra seneckej farnosti deti z materských škôl Senca a okolia a ich rodičov, aby sa spoločne zamysleli nad výberom základnej školy. Organizátori vítali hostí darčekmi, deti dostali rozprávkové knižky a sladkosti.

Rezső Duray, predseda Združenia Senec a okolie, pozval prítomných na spoločný dialóg, ktorého sa ujala úvodným slovom

riaditeľka ZŠ Alberta Molnára Szencziho Mónika Matus. Rodičom a deťom načrtla výhody výchovy v materinskom jazyku. Skonštatovala, že aj keď dieťa dobre ovláda štátny jazyk, získavať vedomosti a odovzdávať ich, ako aj komunikovať dokáže najefektívnejšie v materinskom jazyku.

Deti z MŠ Alberta Molnára Szencziho sa predviedli krátkym programom. Medzitým prišla aj maďarská delegácia. Zástupkyňa Rákócziho spolku Flóra Katona

uviedla, že okrem novej školskej tašky a štipendia pre všetkých prvákov bude spolok pomáhať žiakom škôl s vyučovacím jazykom maďarským počas ich celého štúdia organizovaním výletov, táborov, súťaží a iných programov.

Na záver interaktívnou hrou zaujala pozornosť detí učiteľka ľudového tanca Kata Balatoni. Stretnutie bolo ukončené spoločným fotením.

Gábor Agárdy

Egy családként - Ako jedna rodina

A két vezető szenci néptáncgyűttes, a Mogygyes és a Slnecnica közös fellépése címének üzenete nyílt szívekre talált a második adventi hét szombatján a városi művelődési központ mozitermében.

A Slnecnica Gyermekeklór Együttes a hetedik évadját a városi művelődési központ erre a célra felújított helyiségeiben kezdte el, melyeken a Szenczi Molnár Albert Alapiskola és a Csemadok helyi szervezete mellett működő Mogygyes Gyermekeklór Néptáncgyűttessel osztozik. A néptáncot kedvelő szenciek új otthona inspirált bennünket a közös karácsonyi fellépés megszervezésére "Egy családként - Ako jedna rodina" címmel. Mindannyiunkat összeköt a hagyományos népi kultúra. Bár ott hon vagy az iskolában más-más nyelven

beszélünk, a színpadon a tánc közös nyelvét beszéljük. Ezen a nyelven mutattuk be a zempléni gyerekjátékokat, valamint a Myjavából, Gömörből és a Kárpát-medence távolabbi szegleteiből származó táncokat.

Együtteseink nagy taglétszáma miatt két előadást hirdettünk meg, de így is akkora

volt az érdeklődés, hogy már két héttel korábban mindkettő elkelt. Ez is jelzi, hogy van érdeklődés a hagyományos kultúra iránt, és mindkét együttes, a Slnecnica és a Mogygyes is otthon van Szencen. Örömmel tekintünk a további közös szerepléseink elébe. (po slovensky na str. 8)

Stresňák Gábor – Juraj Kosztolányi

Karácsonyi vásár két felvonásban

Nincs ünnep karácsonyi vásár nélkül. A szenci MTNY Közös Igazgatású Közgazdasági - és Pedagógiai Szakközépiskola diákjai először a Szenczi Molnár Albert Óvoda részére gyűjtöttek össze különböző díszeket, koszorúkat, mézeskalácsokat. Nagy lelkesedéssel hozták az ajándékokat, hiszen a helyi óvoda karácsonyi vásárára kellett, ezzel is meg akarták hálálni azt, hogy járhatnak az óvodába szakmai gyakorlatra.

Idei újdonság, hogy a fenntartónk Pozsony megye első ízben szervezett Megyei karácsonyi vásárt a hivatal parkolójában,

amelyre az iskolák is bejelentkezettek. Diáktanácsunk rögtön igent mondott. Napokon keresztül gyűjtötték az árut, a szülők, nagyszülők, valamint saját készítményeiket. A motiváció nagy volt, mert a bevétel a diáktanácsé, és a diákból költségeinek egy részét ebből fedeznék. Iskolánk négy végzős diákja és három pedagógusa vett részt december 1-jén a megyei karácsonyi vásáron. Puncs és káposzta illata, valamint karácsonyi énekek idézték meg a karácsony meghitt hangulatát. Köszönet mindenkinek, aki támogatt minket!

Kontár Zsuzsanna

Vianočné trhy nadvakrát

Bez vianočných trhov nie sú Vianoce. Študenti Spojenej školy s VJM sa najprv zapojili do príprav vianočných trhov materskej školy Albert Molnár Szencziho. Zobierali rôzne ozdoby, vence, perníky a odovzdali ich s veľkým nadšením, pretože sa takto chceli poďakovať materskej škole za to, že ich tak srdečne prijal počas odborných stážach.

Novinkou tohto roku bolo, že náš zriaďovateľ Bratislavský samosprávny kraj zorganizoval vianočné trhy na parkovisku svojej administratívnej budovy. Zaregistrovať sa mohli aj školy a naša študentská rada okamžite povedala áno. Celé dni zbierali tovar, ale aj rodičia a starí rodičia priložili ruku k dieľu. Motivácia bola veľká, pretože výťažok je

príjmom študentskej rady, z čoho chcú pokryť časť nákladov na študentský ples. 1. decembra sa na vianočných trhoch BSK zúčastnili štyria maturanti a traja učitelia našej školy. Vóna punču a kapusty, ako aj vianočné koledy, navodili nefalšovanú vianočnú atmosféru. Ďakujeme našim podporovateľom!

Zsuzsanna Kontár

Nyílt nap a szakközépiskolában

A szenci MTNY Közös Igazgatású Közgazdasági - és Pedagógiai Szakközépiskola újra kitért kapuit egy napra a kilencedikesek előtt. Pozsonytól Dunaszerdahelyen, Galántán és Bősön át egészen Párkányig, számos településről érkeztek érdeklődők.

A nap kultúrműsorral kezdődött, amelyben a helyi óvoda nagyovisai is szerepeltek, majd a kínált szakok bemutatása következett. Néhány tanítási órából is - főleg a szaktantárgyakból - kaptak ízelítőt vendégeink. A 2022/2023-as tanévben két szakunk, a logisztika, és az óvodapedagógia

és nevelői szak működik. Nappali tagozaton négy évig tart a képzés és érettségivel végződik. Esti tagozatunk kétéves, de erre csak a érettségivel rendelkezők jelentkezhetnek. Szakképzéseink főiskolai, ill. egyetemi tanulmányokra is felkészítenek.

A 2023/2024-es tanévben fenntartónk a már említett két működő szakunkat támogatja. Amennyiben az oktatásügyi minisztérium jóváhagyja, pedagógiai asszisztens szakot is nyitunk a 2024/2025-ös tanévben. Ami újdonság ebben a tanévben is, hogy az Állami Oktatási Program

értelmében emeltük a szakmai gyakorlatok számát. A szenci magyar tanintézményekkel megegyeztünk, hogy gyakrabban fogadják diákjainkat. A logisztikusok is több tanulmányi kiránduláson vesznek részt, hogy ezáltal is bővítsék gyakorlati ismereteiket.

A program a felvételi kritériumok ismertetésével, valamint a színes diákéletünkről szóló bemutatóval ért véget. Kedves kilencedikesek, szeretettel várunk titeket iskolánkban!

Kontár Zsuzsanna

Deň otvorených dverí na Spojenej škole s VJM

Naša škola opäť na deň otvorila svoje brány deviatikom. Zájemcovia pricestovali z miest a obcí od Bratislavy cez Dunajskú Stredú, Galantu, Gabčíkovo až po Štúrovo. Pre hostí sme pripravili vystúpenie, v ktorom účinkovali aj veľkáci materskej školy A. M. Szencziho.

Program pokračoval prezentáciou ponúkaných odborov a s ukázkovými vyučovacími hodinami odborných predmetov.

V školskom roku 2022/2023 máme dva študijné odbory: logistiku a pedagogiku materských škôl a vychovávateľstvo.

Denné štúdium trvá štyri roky a končí s maturitou. Večerná forma štúdia trvá dva roky, prihlásiť sa však môžu len maturanti. Všetky naše študijné odbory pripravujú študentov na vysokoškolské resp. univerzitné štúdium.

V školskom roku 2023/2024 pokračujeme so vzdelávaním v už spomínaných dvoch študijných odboroch. Ak to ministerstvo schváli, v školskom roku 2024/2025 otvoríme aj program pedagogický asistent.

Novinkou už v tomto školskom roku je, že sme zvýšili počet odborných stáží

v súlade so Štátnym vzdelávacím programom. S maďarskými vzdelávacími inštitúciami v Senci sme sa dohodli, že pre našich študentov vytvoríme viac priestoru na stáže. Aj logisti sa zúčastňujú viacerých študijných pobytov za účelom rozšírenia si praktických vedomostí.

Program bol ukončený oboznámením hostí s prijímacími kritériami a prezentáciou o našom pestrom študentskom živote. Milí deviatáci, tešíme sa na vás v našej škole!

Zsuzsanna Kontár

Spomíname

17.11.2022 nás vo veku 92 rokov navždy opustila naša drahá **Zuzana Bacigálová rod. Kunochová**. Ďakujeme všetkým priateľom a známym, ktorí sa s ňou prišli rozlúčiť. Smútiaca rodina

Dňa 7.1.2023 uplynulo päť rokov, čo nás navždy opustila naša milovaná **Anna Vargová**. S láskou spomínajú manžel, syn s deťmi a dcéra s rodinou. Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

17.decembra uplynulo 15 rokov od smrti našej milovanej matky, babičky **Heleny Demovičovej rod. Stupkovej**. Spomína Pali s rodinou.

Dňa 20.12.2022 uplynú štyri roky, čo nás navždy opustila naša milovaná **Irena Takácsová**. Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku. S láskou spomína manžel a rodina December 20-án lesz négy éve, hogy eltávozott körülökből drága feleségem **Takács Irén - Csöpi**. Akik ismerték és szerették fordítsanak egy néma pillanatot emlékére. Szeretettel emléket őrző férje és a család

Dňa 4.12.2022 si pripomíname 4. výročie, čo nás navždy opustila naša milovaná **Helena Kissová rod. Bordácsová** a 30.11.2022 uplynulo 35 rokov od úmrtia nášho drahého **Františka Kissa**. S láskou na nich spomíname. Smútiaca rodina

Dňa 31.01.2023 by oslávil nedožité 80 rokov **Ladislav Galovič**, manžel, otec, dedko, pradedko. S láskou na teba spomínajú manželka, synovia s rodinami, vnúčatá, pravnúča a ostatná rodina. Ďakujeme

Dňa 25.11.2022 uplynulo 8 rokov, čo nás navždy opustil náš milovaný syn, brat, vnuk a krstný syn, **Tomáš Kuzma**. Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu prosím tichú spomienku. Smútiaca rodina

Szívünkben soha el nem múló szeretettel emlékezünk november 17-én, halálának 1. évfordulóján, drága halottunkra **Rózsa Józsefre**. Köszönjük mindenkinek, akik velünk emlékeznek. Szerető felesége, fiai, menyei és unokái. Dňa 17. novembra si pripomíname 1. výročie, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec, svokor a dedko **Jozef Rózsa**. S láskou na teba spomíname, navždy ostaneš v našich srdciach.

Darčeky pre deti

Mesto Senec, útvar sociálnych služieb mesta, oslovili autorky projektu "Vianoce pre deti zo sociálne slabších rodín zo Senca" už po siedmy raz.

Projekt je realizovaný prostredníctvom sociálnej siete, kde sú uvedené vianočné prania detí. Darcovia, nielen zo Senca majú túto aktivitu v oblúbe a sme radi, že aj takýmto spôsobom menia adventný zhon na krásny čas.

Pripomínajú nám všetkým, o čom tieto krásne sviatky sú. Touto cestou by som sa chcela veľmi pekne poďakovať všetkým darcom, že urobili krajšie Vianoce pre 44 detí.

Darčeky sme im osobne odovzdali na posedení so sociálne odkázanými.

Gabriela Lócziová, útvar sociálnych služieb

Minnie a Mickey rozdávali darčeky. Foto: GL

Blahoželáme jubilantom

Klub dôchodcov

Oľga Palocová (75)
Alojz Plank (75)
Mária Chovancová (80)

SZTP ZO č. 215

Jarmila Pastoreková (55)
Jarmila Majová (60)
Zuzana Temanová (70)

Jednota dôchodcov

Peter Trtík (65)
Ing. Pavel Glončák (75)
Alojz Plank (75)
Oľga Pórová (75)

Alžbeta Farkašová (80)
Mária Chovancová (80)
Katarína Krasňanská (80)

Detský folklórny súbor Slniečnica rozveselil všetkých. Foto: MO

Vianočné posedenia

Krásnu sviatočnú atmosféru navodili tradičné vianočné posedenia členov Jednoty dôchodcov, Klubu dôchodcov pri MsÚ Senec, základnej organizácie č. 215 Slovenského zväzu telesne postihnutých a tiež sociálne odkázaných rodín/občanov, ktoré sa uskutočnili v budove SOŠ automobilovej a podnikania, Kysucká 14, Senec.

Po dvoch pandemických rokoch boli vianočné posedenia prijaté s veľkou radosťou účastníkov, ktorí nadšene tleskali detským súborom aj dospelým účinkujúcim v kultúrnych programoch. Tohoročné vianočné posedenia boli výnimočné aj tým, že sa konali po komunálnych voľbách. Nový primátor nášho mesta Pavol Kvál využil príležitosť predstaviť sa členom organizácií seniorov, zdravotne znevýhodnených Senčanov a sociálne odkázaným rodinám/občanom. Zaželal všetkým krásne prežitie Vianoc a ubezpečil účastníkov posedení, že Mesto Senec im vždy podá pomocnú ruku.

VCs

Posedenie so sociálne odkázanými

Po dvoch pandemických rokoch Mesto Senec pripravilo posedenie pri kapustnici pre sociálne odkázané rodiny mesta a 120 darčekových balíkov. Žiaci zo Základnej umeleckej školy Senec zapievali vianočné koledy, Silvia Fülöpová a jej Diamant Animácie rozžiariť očka všetkým prítomným deťom. Maskoti, Mickey a Minnie si s deťmi ale aj s dospelými zatancovali na mini disco.

Na záver si všetci prevzali balíčky so suchými potravinami, v ktorých sa nachádzala ryža, cestoviny, šošovica, fazuľa, čaj, slané tyčinky, paštéty, salónky, jablká, pre deti perníky. K balíkom doplnil ponožky Slovenský Červený kríž.

Popri peknom vianočnom programe, ktorý rozžiariť nielen detské očka, sa vedenie mesta aktívne zaujímalo o sociálnu situáciu ľudí, ktorí sa ocitli v ťažkej situácii. Počas celého roka sa útvár sociálnych služieb mesta stará o týchto ľudí, poskytuje sociálne poradenstvo, pomáha jednorazovou finančnou výpomocou, poskytuje oblečenie podľa ročného obdobia a spolupracuje so Slovenským Červeným krížom a Charitou Senec, ktorí pomáhajú potravinovými zbierkami.

Gabriela Lóczyová, útvár sociálnych služieb

MO Matice slovenskej v Senci Vás pozýva na

Trojkráľový koncert

6. januára o 15:00

v evanjelickom kostole v Senci

Na koncerte vystúpí:

- Ekumenický spevácky zbor zo Sládkovičova
- mládežnícka vokálna skupina Pronto z Kostolnej pri Dunaji
- Limbora pri MO MS v Senci

Pozor na požiare v období Vianoc a Nového roku

Aj počas tohtoročných sviatkov budú nad nami bdieť profesionálni hasiči záchranári. Foto: OR HaZZ v Pezinku

Aj keď je vonku poľadovica a padá sneh, najviac nástrah na nás vo vianočnom období striehne doma. Podľa štatistík je napríklad pravdepodobnosť domáceho požiaru počas Vianoc až o 50 percent vyššia.

Čas Vianoc a príchod nového roka je predo dvermi. Toto jedno z najkrajších období roka prináša do našich rodín sviatočnú atmosféru pokoja a rodinnej pohody. Dovoľte preto aj nám hasičom, aby sme Vám zaželeli ich príjemné prežitie.

Tu je **niekoľko dobrých rád, aby ste tieto sviatky zvládli v pokoji, pohode a vyhli sa požiaru:**

- ak máte živý stromček, zabezpečte mu dostatok vody, aby rýchlo nevysychal a pevný stojan, aby sa neprevrátil,
- umiestnite stromček, v bezpečnej vzdialenosti od vykurovacích zariadení, krbu,
- nezapaľujte na ňom sviečky ani prskavky,
- používajte iba certifikované vianočné

osvetlenie a riadte sa pokynmi výrobcu osvetlenia, nerobte žiadne neodborné zásahy,

- pri odchode z domu osvetlenie stromčeka vypnite,
- adventný veniec majte položený na pevnom podklade, v dostatočnej vzdialenosti od rýchlo horiacich materiálov ako sú záclony, závesy...
- sviečky na ňom dobre zaistite, aby sa nemohli prevrátiť,
- ak odchádzate z domu, nikdy nenechajte horieť sviečky na adventnom venci, taktiež ich nenechávajte horieť bez dozoru, alebo len v prítomnosti detí, či zvieratiek

Počas víťania Nového roka sa vyvarujte neodbornej manipulácie so zábavnou pyrotechnikou:

- nezapaľujte zábavnú pyrotechniku priamo v ruke a v blízkosti tváre,
- neodpaľujte ju v sklenených fľašiach a iných nádobách,
- v prípade, že zábavná pyrotechnika nevybuchla po zapálení, je potrebné poliať ju dostatočným množstvom vody,
- zapálenú pyrotechniku nevyhadzujte z okien, balkónov a terás, pretože by mohol vzniknúť požiar bytu, poprípade požiar zaparkovaných vozidiel,
- zabráňte priamemu kontaktu s deťmi a zvieratami.

Na záver tak ako každý rok, aj tento budú nad Vašou bezpečnosťou počas celých sviatkov bdieť profesionálni hasiči záchranári, na ktorých sa v prípade núdze alebo ohrozenia môžete s dôverou obrátiť. Veríme však, že ich pomoc potrebovať nebudete a nič nenaruší to nádherné čaro Vianoc a Nového roka.

pplk. Ing. Jarmila Bartošová, OR HaZZ v Pezinku

Preventívny projekt Póla radí deťom

Preventívny projekt Póla radí deťom sa teší veľkej obľube u detí v okrese Senec. Projekt realizuje preventistka Okresného riaditeľstva PZ v Senci kpt. Mgr. Gabriela Drugová. Za posledný štvrtý rok oslovila s týmto projektom 264 detí z materských škôl a 1. a 2. ročníka základných škôl.

Úlohou je naučiť deti dopravnú výchovu so zameraním na nemotorových účastníkov cestnej premávky a používanie reflexných prvkov, bezpečne sa správať v rizikových situáciách, pripravovať ich k zodpovednosti za svoje zdravie, veci a oboznámiť ich s prácou polície.

Ďalšie projekty sa dotýkajú tém „Bezpečnosť na ceste“, „Práca Polície“, „Trestná zodpovednosť mládeže“ a „Odvrátená tvár internetu“. Realizácie týchto projektov sa zúčastnilo 509 detí z okresu Senec.

Vzhľadom na prejavovaný spoločenský záujem a výslednú efektivitu preventívnych aktivít plánujeme aj v kalendárnom roku 2023 pokračovať v realizácii preventívnych aktivít zameraných pre deti na všetkých stupňoch vzdelávacích inštitúcií v okrese Senec.

OR PZ v Senci

Matičný šachový turnaj

Po vynútenej pandemickej prestávke sa tento rok opäť konal tradičný matičný šachový turnaj. V priestoroch klubovne Gymnázia Antona Bernoláka sa 22. novembra stretli žiaci zo štyroch senecských škôl. Dlhoročný organizátor matičného šachového turnaja Ján Maglocký privítal všetkých súťažiacich a zaprial im veľa úspechov v turnaji. Miestny odbor Matice slovenskej v Senci zabezpečil pre účastníkov turnaja aj občerstvenie, ktoré mladí šachisti využili počas prestávky medzi turnajmi.

Vítazom turnaja sa suverénne s maximálnym počtom víťazných partií stal Timotej Fleško z Gymnázia Antona Bernoláka. Na 2. mieste skončil Filip Rauza z rovnakého gymnázia. Na 3. čestnom mieste skončila Nikola Juríková zo ZŠ J. G. Tajovského. Pre každého účastníka turnaja pripravil MO Matice slovenskej v Senci menší darček, takže nikto neodišiel s prázdnyimi rukami. Všetkým víťazom ako aj účastníkom turnaja gratulujeme a ďakujeme za účasť. Vidíme sa opäť na budúci rok!

Ján Rohár

Na stupňoch víťazov. Foto: Slovenská plavecká federácia

Nella Martišovičová v plaveckej reprezentácii SR

Senčanka Nella Martišovičová plávajúca v Sport Clube Dunajská Streda pod vedením trénera Mgr. Tibora Violu potvrdila na Majstrovstvách SR starších žiakov v krátkom bazéne 9. decembra 2022 v Spišskej Novej Vsi svoje kvality 3. miestom v 100m motýlik časom 1:05,28,

žiačky A 13. ročné, plávala aj napriek zdravotným problémom, plaveckými výkonmi zúročila dlhoročné tréningové húževnaté nasadenie a splnila reprezentatívne podmienky. Gratulujeme!

Ing. Martina Martišovičová

Ľadové medvede súťažia

Pre športových otužilcov zo združenia Senecské ľadové medvede (SPORT CLUB Senec) sa začala 5. novembra nová súťažná sezóna v rámci Slovenského pohára v zimnom plávaní. Do pohárových súťaží, ktoré sú organizované na viacerých miestach na Slovensku, sa úspešne zapojili aj plavci Ervín Polívka, Lucia Slezáková, Vladimír Krajčovič a Radka Mináriková. Absolvovali tieto 3 preteky:

Na pretekoch v Žiline, ktoré sa konali v nekrytom exteriérovom bazéne, kde boli ešte letné podmienky na zimné plávanie - voda mala 12,5 °C a vzduch 8 °C - sa umiestnili nasledovne:

- Radka Mináriková na 100 m trati - 8. miesto vo svojej kategórii,
- Vladimír Krajčovič na 750 m trati - 2. miesto vo svojej kategórii a na 100 m trati 4. miesto vo svojej kategórii

Na pretekoch v Námestove - s parádnyimi podmienkami na zimné plávanie - voda 4,2 °C a vzduch -2 °C - obsadili plavci tieto miesta:

- Radka Mináriková na 100 m trati - 4. miesto vo svojej kategórii,
 - Lucia Slezáková na 100 m trati - 1. miesto vo svojej kategórii,
 - Vladimír Krajčovič na 100 m trati - 2. miesto vo svojej kategórii a na 500 m trati - 1. miesto vo svojej kategórii
- Na pretekoch v Čiernej vode** - s príjemnými podmienkami na zimné plávanie - voda 10,5 °C a vzduch 5 °C - obsadili plavci tieto miesta:
- Radka Mináriková na 100 m trati - 2. miesto vo svojej kategórii,
 - Lucia Slezáková na 100 m trati - 1. miesto vo svojej kategórii,
 - Ervín Polívka na 50 m trati - 4. miesto vo svojej kategórii,
 - Vladimír Krajčovič na 50 m trati - 3. miesto vo svojej kategórii a na 250 m trati - 3. miesto vo svojej kategórii

Keďže v januári 2023 prebiehajú medzinárodné preteky v zimnom plávaní, budú preteky Slovenského pohára v zimnom

Náš najúspešnejší plavec Vladimír Krajčovič.

plávaní pokračovať až vo februári 2023. Plavkyňiam a plavcom srdečne gratulujeme a ďakujeme za ich výkony.

SPORT CLUB Senec

Športovec roka mesta Senec za rok 2022

O tom, kto sa stane Športovcom roka mesta Senec za rok 2022 rozhodne Komisia športu pri MsZ v Senci na základe vašich nominácií. Určíte sa vo vašom okolí nájdú športovci, ktorí si svojimi výkonmi v roku 2022 či už na domácich alebo zahraničných podujatiach toto ocenenie zaslúžia. Nominujte a napíšte nám ich príbehy.

Návrhy do ankety môžu podávať:

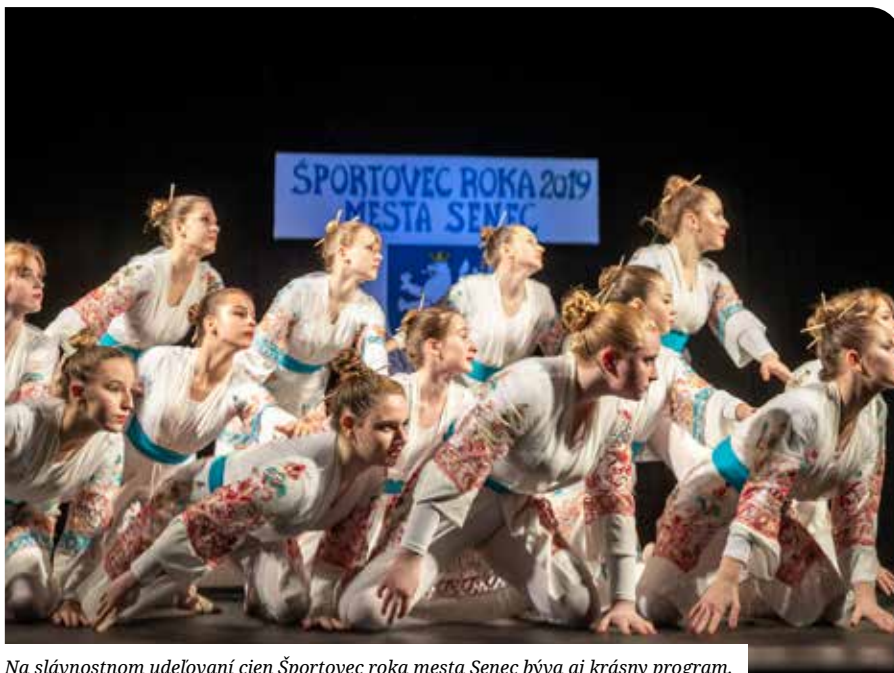
- Športový klub
- Športová komisia pri MsZ Senec
- Vedenie mesta Senec

Návrhy je potrebné podať prípadne zaslať do podateľne MsÚ v Senci najneskôr do 16.1.2023 (pondelok).

Slávnostné vyhodnotenie ankety Športovec roka mesta Senec za rok 2022 sa uskutoční 15.2.2023 v MsKS v Senci.

Podrobnejšie informácie vrátane kritérií nájdete na stránke www.senec.sk

GR

Na slávnostnom udeľovaní cien Športovec roka mesta Senec býva aj krásny program.

Trojkráľové plávanie ľadových medvedov

Po dvoch rokoch vynútenej prestávky sa opäť uskutoční Trojkráľové plávanie ľadových medvedov.

Mestský úrad Senec, Mestské kultúrne stredisko Senec, Správa cestovného ruchu Senec, Senecké ľadové medvede – SPORT CLUB Senec v spolupráci s klubom potápačov Piccard Senec už po 23-tí krát srdečne pozývajú na Trojkráľové kúpanie ľadových medvedov, tradične prvú športovo-kultúrnu akciu v novom kalendárnom roku v Senci, ktoré sa uskutoční v piatok 6.1.2023 na novom mieste – na pláži pod Hotelom Relax na severnej strane Slniečnych jazier.

Keďže parkovisko pri Hoteli Relax má obmedzenú kapacitu, prosíme divákov aby využili možnosť bezplatného parkovania na trávnej ploche stanového kempingu oproti reštaurácii Koliba.

Už od 13:00 je pripravený pre divákov program, v ktorom sa predstavia: speváčka Mirka Belancová a speváčka Mária Szitka. Diváci sa určite radi zohrejú v rytme tanca spolu s tanečnicami z tanečnej školy F' Dance Center. Po slávnostnom nástupe o 14.00 si otužilci vychutnajú studenú vodu Slniečnych jazier.

Pre divákov je pripravené občerstvenie a čaj na zahriatie. Všetci otužilci – najmä naše domáce Senecké ľadové medvede sa tešia na divákov, ktorí ich prídu povzbudiť a užiť si príjemné sviatočné popoludnie na Slniečnej jazerá do Senca.

Vlado Lysičan